Năm thứ năm Số 1130

Mỗi số 0 $ 04

Chúa nhựt 4 thứ hai 5 Mars 1934

SUCRE CONCENTRÉ NESTLÉ
LE NESTLÉ (TYPE) PARIS
HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Đuốc nhà nam

Chủ-nhân: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN
1 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 640

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	13$00
SÁU THÁNG	7 00
BA THÁNG	3 50
MỖI THÁNG	1 20
MỖI SỐ	0 06

Quan Toàn-quyền mới : RENÉ ROBIN

Từ hồi 27 Février 1934, Đông dương ta đã có một quan Toàn-quyền mới là ông René Robin. Từ ngày ông P. Pasquier bị nạn thì tất cả người Tây Nam ăn sống trên khoảnh đất nầy đều mong mỏi chờ đợi cho Đông dương được sớm có một ông Thủ-hiến đã lãnh lấy cái trách nhậm trong hồi nầy là lúc nhà nước có chủ.

Chiếu theo ý muốn của các Đại biểu ta ở đây tôi đã ba lượng gởi điện tín sang Pháp để yêu cầu cho ông A. Varenne được thuyên bổ qua đây một lần nữa.

Nhưng nay chánh phủ Pháp đã nhứt định bổ ông René Robin qua đây rồi, vậy tuy không phải được như điều thành cầu của các ông đại biểu, chớ bắt đầu từ ngày được chánh - phủ Thượng-quốc tín - nhiệm mà giao phó thuộc-địa nầy cho, thì ông René Robin là Toàn-quyền Đông-dương. Ta đứng về hạng người gặp nguy chờ cứu, nên có trông cậy nơi quan Toàn-quyền mới nầy, và tôi cũng chắc tất cả bạn độc-giả đều muốn biết ý kiến của ông với vấn-đề Đông-dương ra sao.

Báo *Intransigeant* mới đăng phỏng vấn ý kiến của ông Robin thì đại ý ông có nói thế nầy :

« Tôi qua Đông-dương sẽ gặp « trường hợp những vấn - đề khó « khăn, vì nhứt là cái tiền bi-kịch « về lúa gạo.

« Rồi cũng còn phải lo đến cái « vấn-đề của Đông-học nữa.

« Tôi chưa biết nên phải đem giá « đồng bạc xuống còn 5 quan « tiền tây để tiện việc xuất cảng « thổ sản ở đây chăng ? »

Như thế là quan Toàn quyền Robin cũng đã ý nghĩ đến hai câu chuyện sống chết ở xứ nầy là lúa và đồng-học.

Trong báo *La Dépêche*, ông De Lachevrotière đã xưng mình là bạn thân mật ông Robin lắm nên quả quyết rằng :

Từ ngày ông R. Robin được tịch-hồi-hưu tới nay thì phải từ bỏ vì tánh dua theo nhà cầm quyền nên quênđiều một ông quan hồi hưu là ông Robin không ngó ngàn giao thiệp gì đến. Bởi vậy ông de Lachevrotière chẳng chân là ông Robin không có định liệu gì với phái tả-bồn, và ông lại tin rằng với cái tánh cương cỏi của quan toàn-quyền mới, thì ta sẽ còn gặp nhiều điều đổi thay trong cách đối-đãi của phái tả bồn nữa là khác.

Nhưng đó là một lời nói của người bạn thân với quan Toàn-quyền, chúng ta là kẻ ngư chờ cứu, nên lời nói của ông De Lachevrotière mà thật đúng với sự mai sau nầy thì dân sự ta hưởng được một đều hạnh-phước lớn lắm đó.

Dân ta đây đã từng biết quan Toàn-quyền mới rồi, nay đang yên tâm tinh trí để chờ coi công việc đầu tiên của ngài làm sao. Phần tôi cũng các bạn đồng chí ở đây cũng thành lâm sa mốc cho lời nói trước của ông De Lachevrotière là có thật, để cho người ta qua khỏi cái thời kỳ ngư sao nầy, và các công cuộc làm ăn được phục hồi như trước. Tôi chẳng chỗ mong mỏi đó là chỗ mong mỏi chung của tất cả người mình.

Nguyễn-văn-Sâm

Chuyện thị - phi

Học trò giỏi hơn thầy

Mình có nhiều nhà kỹ-nghệ hết chước kiếm về công-phu của Tây-phương mà chế tạo ra lắm nhiều máy móc tiện ích khá lắm. Có môn chế tạo chẳng thua gì đồ làm tận gốc ở Tây-phương. Đó là một sự thật, chắc ai cũng phải công nhận như vậy.

Song nói cho đúng, cũng có lắm người bắt chước mà làm sự sót lót thôi. Sự sót lót thôi đó, chẳng phải tại mình thiếu vật liệu hay tài năng như người ta, mà chỉ tại mình làm biếng và thiếu bền một cái sức quan hệ, là cái sức gắng gỏi tự cường cho bằng người. Bởi vậy, thấy mình đã bắt chước mà thôi, nếu mình trách thiên thì họ trả lời xuôi có như vầy :

— Mình bắt chước học lấy của người ta, làm sao cho khéo lên kỹ càng như của người ta cho được.

Cái tư tưởng yếu đuối và sai lầm thay !

Ta không thấy nước đã vốn từ nước lạnh mà ra mà nó lại lạnh hơn nước, mầu xanh vốn từ mầu chàm biến thể, mà nó chẳng xanh hơn mầu chàm đó sao. Sự cải vật lý đó ra tự nhiên ta thấy không có cái gì ngăn cản mình học đòi bắt chước người mà không hơn người cho được. Ở đời cái gì mình không biết thì phải học đòi và bắt chước của người, sự ấy là lẽ thường lắm. Bởi sự mình học đòi bắt chước của người mà có bằng người hay không, hơn người hay kém, là do nơi mình, chẻ ai đáng có quyền gì cầm cản mình hơn ?

— Mình đã mấy học của tao, không có phép được làm khéo hơn tao đâu.

Ta đi học cái hay cái khéo của người, mà làm sao cho hay cho khéo hơn người, thì mới giỏi chớ. Mình là ta có óc tư tân, có chí tự cường là được. Người ta muốn sanh tồn tất phải như thế. Có lẽ nào bắc rằng mình học của người thì không làm hơn được người, chẳng phải là mình tự hèn tự nhược lắm sao !

Nếu ta thấy trong một xứ, thường có học trò vượt sau trở nên tài giỏi hơn thầy, thì trong lịch-sử nước người cũng vậy ; học-trò giỏi hơn thầy, đó chính là việc tất nhiên của sự tiến hóa.

Ta thử ta coi Âu-châu học khôn của văn-minh Đông-độ. La-mã, và ít nhiều của văn-minh Tàu, rồi sau họ tài giỏi hơn mấy thầy học của họ. Là vì họ ham mới, họ tự cường, đốc lòng gánh gồ mang cho tài nghề mình chẳng nghỉ cùng tân kỳ rực rỡ thêm.

Gần thì coi gương Nhựt-bổn, họ mới học không bắt chước Tây-phương đó, mà giỏi họ tranh tài đua khéo với thầy nhiều cái họ làm cho thầy phải lo thua sút họ nữa là khác. Họ không bỏ sự nghề chuyên ích như mình, hễ học người thì không hơn được người ; trái lại họ sự nghề khác.

— Đã ta làm cho hơn thầu họ chơi !

Thiệt quả, từ chánh trị, quân sự, học thuật, kinh tế, cho tới công-nghệ chế-tạo, thảy gì bây giờ họ cũng ra sức tranh đua ông thầy Tây-phương đến đỗi ông thầy ấy có khi phải lo về cái « bọa da vàng » (*le péril jaune*). Phải chi bấy chục năm trước, ông thầy Tây-phương, đem hết cái hay cái khéo phô bày ra cho chú Nhựt học, mà cả thể hắn kỷ cái gấy cam đoan rằng : « Chú không được hơn tôi » thì chắc ông thầy cũng hết chỗ Nhựt phải kỷ rồi.

Nhứt là các đồ chế-tạo kỹ nghệ, không biểu hơ làm sao đã khéo lắm đến đỗi đẹp mà lại giá rẻ ; họ chẻ qua bán đầy ở thị-trường Âu Mỹ mà bán đánh mất, khiến cho các nhà chế-tạo Âu-Mỹ phải điên đảo nhiều mặt vì họ.

Bởi thế nhà ai, hiệu xe máy Nhựt-bổn chế tạo coi rất bằng lăng bền bỉ, chẻ qua xứ Belgique chỉ bán có 136 quan mà cả thảy đã có lối khá, cho xe máy của Âu Mỹ, chẻ ra, mại lắm cũng 260 quan mới được. Độc-giả thử nghĩ có 125 mới cái xe máy, ghê chưa. Sự Nhựt-bổn cạnh tranh mà nguy, nên chi hãng Sviet Ecoute bên Pháp phải vận động nhà nước đánh thuế xe máy Nhựt-bổn nhập cảng cho nặng, không thì người Pháp mua hiệu xe máy Nhựt 126 quan hết.

Đó là một cái vì dụ còn con thôi ; kỹ thiệt cả trăm mươi, Nhựt đến ra sức chế tạo cho khéo hơn và bán rẻ hơn ở Âu Mỹ hết thảy. Nếu họ cũng làm cái tư tưởng kỷ quái của mình như trước kia, thì đâu họ có cái địa vị « vang oanh Đệ nhứt » ngày nay vậy.

Cái gương Nhựt-bổn thật là quý hóa cho những dân-tộc hậu tấn. Vậy biết « không thầy đố mầy làm nên », nhưng người đời ai cũng phải rán làm nên hơn thầy hay hơn thầy mới được. ....

NAM-CHÂU

Chắc Tường - giới - Thạch sẽ làm Tổng - Thống Trung-Hoa

Thảo-hiến pháp mới

Việc Lập-pháp Nam-kinh có công bố bản dự-thảo của hiến-pháp mới ra, để cho nhơn-dân biết và ai có ý kiến gì hay, thì cứ bày tỏ lên : để sau bổ thêm vào.

Tưởng-giới-Thạch

Bản thảo nầy có 10 chương, gồm 160 khoản, nói rằng nước Tàu có 30 tỉnh gồm cả Mãn-châu, Nhiệt-Hà và Tây tạng. Hiến-pháp ấy cho dân đồng-đẳng tính-quyền, giáo-dục phổ-thông cho tất cả mọi người, và hưu-lợi thâu vô tài 15 % bổ vào quỹ toàn-quốc và chia cho các quỹ ở các huyện.

Đại - hội quốc - gia được trọn quyền cử Tổng-thống, phó tổng-thống và 5 ông trưởng-ban của 5 việ ; và đại-hội cũng được quyền huỷ-chức mấy ông ấy nữa.

Bản việc cai - trị các huyện được quyền rộng, nhưng phải do nơi chánh-phủ trung-ương. Có về việc cai-trị các tỉnh thì có những tỉnh-trưởng ở quyền chánh-phủ Nam-kinh.

Còn khoản nói về thể lệ cử Tổng - thống, nói người ứng cử phải có 45 tuổi. Người ta chắc thế nào, kỳ sau Tưởng-giới-Thạch cũng đắc cử tổng tuổng Trung-hoa, vì bộ Tưởng được 45 tuổi rồi.

Thượng-nghị - viện Pháp đã chấp thuận số công nhọ rồi

Dự luật sự cần bản thảo công nhọ đưa lên thượng nghị viện thì chắc có cuộc tranh luận chia rẽ cũng.

Nhưng may, thượng nghị-viện đã chấp thuận số công nhọ rồi, số thuận tới 248 số nghịch chỉ có 15. Số ấy đưa trở về Hạ-nghị viện, chánh phủ cũng chiếm được số thắm tuyệt đối nữa.

Thượng nghị viện đã chuẩn y cái dự án giao cho chánh phủ cái đặc quyền về vấn đề quan thuế. Vậy là tới nay, ông Doumergue được tự do xếp đặt việc lý tài nhà nước vậy.

Gạo Đông-dương chở qua nước Pháp vẫn có chừng thôi

Nhơn việc sửa đổi bộ Thương mãi và cho chánh - phủ có đặc-quyền sắp đặt về quan thuế, quan thượng Lamoureux nói rằng đó không phải là cái triệu chỉ lo ra nhà nước sẽ bỏ cái chánh-sách hạn chế gạo nhập cảng đâu.

Phòng Thương-mãi ở Marseille làm đơn gởi lên cho chánh-phủ và nhờ mấy ông nghị ở Bouches-du-Rhône can-thiệp giùm. Phòng Thương mãi kêu nài về việc hạn chế gạo Đông-dương và gạo ngoại quốc nhập cảng nước Pháp. Vì cái chế-độ ấy làm thiệt tổ cho thuộc-địa và các nhà buôn lớn ở bổn Pháp nữa.

Lai lịch vua lường gạt ở thế kỷ 20 nầy

Chuyện nầy đăng trên mặt báo mấy bữa nay được độc giả chú ý lắm, vì ai cũng muốn biết cái đời của thằng điêm gọi là vua lường gạt ra thế nào.

Nhơn vì chuyện ấy còn dài, nên bổn báo đổi vào phụ trương. Độc giả coi trương đó ra thì thấy trở đi thấy Còn nhiều chỗ ly kỳ mà lắm nào coi tiếp cho biết.

BI-KỊCH LÚA GẠO

Mấy lời quan Toàn-quyền Robin tuyên-bố với báo « Intransigeant » ở Paris

Từ hồi 27 Février, có tin ông Robin được bổ qua làm Toàn quyền Đông-dương rồi thì có ít nhiều tờ báo lớn ở Paris sai người tới phỏng vấn ý kiến của ông Robin qua mới phỏng - vấn của báo *Intransigeant* (một tờ báo lớn ở Pháp) thì hồi chánh kiến, quan Toàn quyền Robin có nói thế nầy :

« Tôi sắp qua Đông - dương đương diện với những vấn đề khó khăn trọng đại nhứt là cái Bi kịch lúa gạo.

Nghĩ lại mà coi.

«Cũng phải lo giải-quyết vấn-đề đồng bạc nữa. Hiện nay tôi chưa biết rằng đồng bạc sẽ hạ xuống 5 phật-lăng để cho dễ dàng công cuộc tiêu thụ hóa vật hay không.

Ban kỹ-viên Tiền-tệ tây giờ đã nhóm ở giữa chiến bộ Thuộc-địa để bàn định về việc đó. Vậy tôi, không có cái sở trương về chuyện tiền-tệ, tôi đợi những sự huyền-diệu của nó. Những vấn-đề phải giải-quyết đây đều là những vấn-đề chuyên-môn cả.

«Còn với các việc khác, tôi có cái đời kinh-nghiệm ở thuộc-địa trải 32 năm, cho nên tôi coi các việc ấy một cách bình tĩnh, chớ không có hồi hộp gì. Ở bên đó tôi có nhiều hề bạn mà tôi quý mến và họ đều là hạng người thông minh, lanh lợi và rất có lòng vì sự công-lý và sự nhơn-từ. Tôi tính đem hết tấm lòng tôi ra để gánh cái trách - nhậm của tôi.»

Mấy lời tuyên-bố của người kỉ cũng chơn thật và ngay thẳng có.

Ngày nào người ở Paris khởi bình qua lục - chức ở Đông-dương chưa rõ,

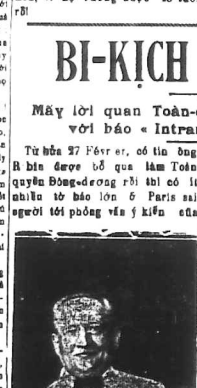

M. Robin

ngài vẽ những cái chánh sách ngài định thi hành ở Đông-dương thế nào để giải nguy cho dân và khiến phụ tình bình xứ ấy.

Năm 1936, đường xe lửa Nha-trang và Tourane làm xong

Có lẽ nộ năm nay xe lửa có thể chạy từ Tourane vô Quảng-ngãi được

Chắc ai cũng đều biết mấy năm nay nhà nước đương lo làm con đường sắt từ Nhatrang ra Tourane để cho ăn liền với con đường sắt từ Tourane ra Hanoi mà thành ra con đường chạy suốt Đông-dương.

Theo tin ông kỹ-sư Lefèvre, người đương đầu coi sóc công cuộc vì đại nầy thì ra năm tới đây, nghĩa là 1935 con đường từ Tourane vô Quảng-ngãi sẽ làm xong. Còn từ Quảng-ngãi vô Nhatrang dài độ 267 cây số thì phải qua tháng 1936 mới hoàn thành được.

Thế là năm đó người Saigon muốn ở Hanoi khỏi phải sang xe lửa từ bến như bây giờ. Theo con đường Nhatrang ra Qninhơn hiện giờ đã cắt nhà ga xong cả. Có cái theo mà biểu xem đẹp lắm. Trong khoảng đường nầy, có giải núi Varella làm bề trở công cuộc tiến hành. Vì phải trở trong núi nầy một cái hầm dài tới 1200 thước để cho xe lửa chun qua, nên công việc làm rất vất vả và mất tốn giờ lắm.

Hột xoàn của đức tiên đế Khải Định

Là hột xoàn lớn nhứt Đông-Dương

Cái hột xoàn tốt nhứt thế-giới, hiện giờ đã vào trong tay ông hội-trưởng hội Diamond Corporation.

Ông nầy mua lại của ông Jacobus Jonker ở xứ Transvaal (Phi-châu), giá tiền tới 6 triệu hai trăm ngàn quan và nó cân nặng được 726 carats (145gr 20).

Còn ở Đông-dương ta bây giờ, người ta nói chỉ có hột xoàn của đức tiên-đế Khải-định để lại cho đức Bảo-Đại là tốt nhứt. Vì hồi sanh-tiền đức Khải-định rất ưa lựa chọn hột xoàn tốt đặng mua.

Bên Pháp cũng có con quái - vật

Có tin ở Cherbourg hồm đầu tháng rồi rằng người ta thấy ở bãi bể Querqueville có một thứ rắn gì là lùng xưa nay ở đó không ai thấy, nó đang mắc cạn ở đó.

Bề dài con quái - thú đó đến chừng lắm thước, cái đầu đã nhỏ mà cái cổ lại nhỏ hơn. Hai bên đầu có hai cái mang, trên lưng có cái kỳ nhỏ.

Người đến xem con rắn nầy ai cũng cho là lạ hết. Chắc nó cũng là hà con con rắn biển mà hồm trước người ta gặp nó ở Ecosse (Anh).

PHỐ-NGHỊ ĐÃ LÊN NGÔI

MÃN - CHÂU - QUỐC HOÀNG - ĐẾ

Nhựt-bổn ép làm mai cho Phổ-Nghị lấy Xuyên-đảo Phương-tử làm thứ phi

Như lời bổn-báo đã thông tin mấy lâu nay, Nhựt-bổn muốn tôn Phổ-Nghị lên ngôi hoàng-đế Mãn-châu-quốc, đặng lấy cái danh nghĩa khôi phục giang sơn nhà Thanh, mà xâm chiếm lấy nhà Mông-cổ và Hồi-bắc.

Nay thành ra sự thật rồi.

Trước đặng 15 Mars mới làm lễ đăng-quang, nhưng mà Nhựt bổn muốn làm cho sớm hơn nên chỉ hồi tăng sáng bữa 1er Mars, Phổ-nghị đã lên ngôi ở Tân-kinh.

Theo những tin bổn báo đã thuật trong báo Tàu ra, thì cuộc lễ « lễ nầy long trọng hết chỗ nói. Tiền phí tổn sắp đặt có đến bạc triệu. Tại Tân-kinh có xây cái đài 7 từng, hết sức tráng lệ, hồi 8 giờ sáng bữa 1er Mars, Phổ - Nghị liền đó lễ cáo trời đất rồi lên ngôi. Lại có xây đền Kim-iorn theo như kiểu cách của triều Mãn-thanh hồi trước, đang làm chỗ triều tiết.

Phổ-Nghị

Các quan thần nhà Thanh đã trước lo sửa sắm triều-phục rồi, rằng lấm, để rước lấy mặt ông Phổ Nghị. Hai khu lầm nay xếp xếp triều phục không đúng đến nữa, thành ra bây giờ có nhiều ông quan phải sắm đồ mới.

Nhưng bọn thợ nhà ngài may đồ triều phục cũng tan tác đến mất không [illegible] cho các có ông phải mượn kiểu áo hát bội để may triều phục mới.

Tuy chưa có tin nói rõ cái điển-lễ đăng-quang ra thế nào, nhưng chắc rộn ràng và rực rỡ lắm.

Nhơn-dân Tàu ở Bắc-bình nghe việc nầy cũng coi như không, chẳng lộ gì hết. Các nhà chuyên-trách ở Bắc-bình bảo các báo đừng thêm bình - phẩm gì về chuyện đó.

Kiều-dân Nhựt ở Bắc-bình, bữa 1er Mars đều có treo cờ Nhựt và cờ Mãn, nhưng xế chiều họ ra xuống, vì có lệnh sự bộ bảo sao đó.

Cuộc đại lễ cử hành vào hồi trưa ở Tân-kinh, đức Thiên-hoàng Nhựt-bổn đánh giây thép qua mừng Phổ-nghị, tân hoàng đế Mãn-châu-quốc.

Sau lúc thành lễ rồi, Ngoại-giao Thượng sao của Mãn - châu quốc là Trịnh-hiếu « Tự và quan Jai sở Nhựt-bổn ở Tân-kinh, có trao đồ công văn với nhau, trong đó hay là cũng một nhà thân thiện của Nhựt Mãn càng ngày càng thêm gần bó.

Thế là từ 1er Mars, thế giới thêm ra một ông vua mới rồi đó. Điều quan bộ là không biết các nước Âu-Mỹ có chịu nhìn nhận chánh thức cho không.

Nhựt bổn lo liệu công việc tôn Phổ-nghị lên làm hoàng - đế, thiệt họ cũng một sức khổ lắm. Nay muốn làm cách giảm thị Phổ Nghị cho đỡ, nên chi Nhựt bổn muốn ép Phổ - Nghị cưới một người con gái đích-tôn tân-thất của mình là Xuyên-đảo Phương-tử làm Tây-cung thứ phi.

Bổn-báo đã có lấy thuật chuyện Phương - tử là gái phi phàm, người là người Tàu, nhưng qua Nhựt ở đã nhỏ, làm con nuôi bà Xuyên-đảo, mới thành ra người Nhựt đó. Mấy lần Phương-tử hết sức bốn lần vận động cho Nhựt về việc xâm-đoạt Mãn châu, thành ra bây giờ Nhựt muốn mượn cho nàng làm Tây-cung thứ là để tỏ lòng đền đáp vậy

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Cậu nhỏ 15 tuổi muốn hỏi tội cụ Thượng Frot

Ông Gomien thế cho ông Pressard — Đơn xin tại ngoại hầu tra của Darins và Bonnaure bị bác — Vụ giết chết ông Pince lo ra một chút yên sáng

Muốn có yên sáng

Bữa đầu tháng, quan Thượng-Thơ Hình-chánh Chéron có tiếp chuyện với Đội-trưởng ban ấy-viên điều tra vụ Stavisky. Ông nầy nói với ông Chéron giao cho ban uỷ-viên điều tra tất cả những hình ảnh các tấm ngân-phiếu, để ban uỷ-viên xét cho rõ những ai thọ lãnh hối-lộ của Stavisky.

Quan Thượng-Thơ Chéron có hứa sẽ làm vừa lòng muốn của ban uỷ viên về việc nầy.

Ông Pressard Biệnđỉ ở Paris hôm trước bị ngưng chức vì tội không sốt sắng với phận sự, nay chỗ ông đã có người thay thế. Người ấy, tức là ông Gomien, đã lãnh chức hiện-lý Paris rồi.

Trường trúng mối nhưng

Nơi nhà hàng lớn mà trước kia Alexandre Stavisky ở đó, có hai gói đồ khá lớn, tên đề ở ngoài gói là Alexandre, cũng ngoại quốc gởi tới.

Hồi hết thảy người ở phòng ngủ nầy không có tên đó, nó một thám đã quyết là hai gói đồ nầy của Alexandre Staviskỳ chớ không của ai. Trường hai gói nầy có nhiều giấy tờ quan hệ nên nó một thám mở ra, Chừng mở ra hợp ngã ngửa hết, vì toàn là giấy quảng cáo hát bóng không thôi !

Quyết làm ra lẽ

Quan Bồi-thẩm Bayonne là ông D'Huault có đòi hỏi Ferdinand Deagrosse bị cáo vì tội lác đầu hết và rất sốt sắng cổ động cho tiệm cầm đồ Bayonne lập ra. Ngài đã lấy khai anh nầy hôm ngày mới tây vừa rồi.

Ngài hỏi Fernand Deagrosse về việc lập nhà cầm đồ Bayonne rất là cặn kẽ.

Vụ án nầy nhiều người bị cáo và nhiều bề sự giấy tờ quá, nên lấy khai cho mau rất không đặng. Quan bồi-thẩm Bayonne vớc so rằng nội trong ba tuần lễ nữa ông lấy khai hết thảy mọi người liên can và cáo tội mỗi người ra thế nào, thì hãy giờ vụ điều-tra mới rõ.

Không được ra ngoài

Lá đơn mà trạng-sư của Bonnaure và Darins đệ xin cho bà ông nầy tại ngoại hầu tra đã bị tòa bác đi rồi. Tuồng thì ông nghị viên và nhà viết báo trên kia phải ngồi nơi khám chỗ ngày đêm ra rữ.

Một lằng yên sáng trong vụ ám-sát ông Prince

Nhờ sự điều tra rất công phu về vụ ông tòa Prince chết mà nhà chuyên trách mới biết được tung tích của cây đao dính máu nằm ở kế bên thây ông Prince, trước kia nầy đao nầy cũng của một chủ lính sơn đá. Ve nói rằng vô hàn cho một người lạ mặt hồi ngày 2 Février.

(*Coi qua trương 6*)

Về việc 200 người bơ vơ giữa biển

Người ta đem vào bờ được 70 người và ngựa rồi

Hôm qua chúng tôi có báo tin 200 người đánh cá bị nạn chơi vơi ở giữa biển Ossplanne, trên một đám tuyết, thì nay được tin hay tới tiếp cứu.

Có tin thêm cho hay rằng người ta đã đem vào bờ được 70 người và ngựa, kỷ dư thì còn đương ở trên nước đặc, thân cảnh họ nguy hiểm muôn phần.

NHỚ XEM :

Phụ trương -:- -:- Văn chương

Có nhiều bài hay lắm

NHÀ THUỐC ĐẠI-QUANG

Hai thứ thuốc «Cam-tích-tán» và «Thôi-nhiệt-tán» trước kia màu «*Trắng*» nay đổi ra màu «*hương lợt*»

Hãng số cùng Lục-châu chư quí khách đặng rõ : Thứ thuốc Cam-tích-tán và Thôi-nhiệt-tán của Bổn-dược-phòng chế ra thiệt nó có công hiệu hay lạ phi thường, khắp nơi xứ Đông-Pháp đều biết danh tiếng chớ năm mươi năm bán ra không biết bao nhiêu mà kể. Vì thế mà lắm kẻ giả thương-gian đã tự tại, nhái theo những giấy gói, nhãn hiệu và màu thuốc đều giống in, đặng lấy giá mạo mà gạt thiên hạ, nhiều người không xét mua phải thuốc giả.

Vậy kể từ năm 1933 sắp tới, Hai thứ thuốc Cam-tích-tán và Thôi-nhiệt-tán trước kia màu trắng, nay đổi ra màu **hương lợt**, làm vậy đặng cho quí khách dễ bề phân biệt, khỏi mua lầm thuốc giả, vì vậy nên đặng quảng-cáo cho quí khách đều rõ và phiền nơi cho được nhận hiệu con « Bươm-Bươm » luôn luôn.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG

27, Bd. Tổng-đốc-Phương (CHOLON) Téléphone N° 19

Dainan-Kooei

NHẬP CẢNG XUẤT CẢNG
KHO TRỮ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
ở đường Chợ-mới Saigon
số 46, đường Viénot (GIÂY THẾP NÓI SỐ 448)

Bổn hãng xin có lời cho quí ông ở Lục-Châu được rõ, mỗi tháng hai kỳ tàu đều có chở qua trên 1.000 thùng trà Đài-Loan (Formose) thứ thượng hạng thiệt ngon và rượu la Bière hiệu Union

ĐỒ-KIỂU : Như chén, tô, đĩa, lấy theo kiểu vở thành Limoge rất kiêm thời, với những ông biết dùng đều vâng nhận cho đồ của Bổn-hãng là xinh.

Trong 21 tỉnh Bổn-hãng đều có đặt Đại-Lý.
Tổng-Lý ở đường Chaigneau số 30

Chủ-nhơn : M. MATUSITA

Kể ngày 1er Décembre 1932, Bổn-hãng sẽ nghỉ bán chiên cho nhơn

THUỐC HO THẦN HIỆU

Bổn thuốc ho hiệu con « Ô » của ông HUỲNH HỮU chủ nhà thuốc VĂN-ĐẠO-ĐƯỜNG bào chế tại shop TRẦN HIỆP đường d'ARAN môn bài số 147 à Saigon.

Thứ thuốc ho nầy chuyên trị các chứng ho sơ đầy, ho lao, ho thể hư yếu, ho đờm nhiều, ho gió, ho cảm, ho sốt hoàng và các chứng ho khác đều tự động. Nếu đương ho mà dùng hoàn thuốc nầy về chứng nầm phục đồng là đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có nhiều nơi ở những Lục-tỉnh mua thứ đồng thuốc ho nầy rồi đều với ho gió tăng khen hiệu hiệu.

Nếu chư tôn có mua thuốc ho của bổn hiệu hãy xem cho kỹ nhãn hiệu con « Ô » thì mới phải. Bổn hiệu chẳng chịu gởi thuốc bằng cách lấy ở hoá viso ngân. Nếu quí vị có gởi thư hay mandat mua thuốc thì để cho rõ :

VĂN-ĐẠO-ĐƯỜNG (pharmacie)
M. HUỲNH HỮU Hoa. 147 rue d'ARAN SAIGON

PHONG-CẢNH KHÁCH-LẦU

là một nơi rất mát mẻ, gia mới ha rất rẻ kính mời quí khách có đi SAIGON xin ghé nghỉ một lần sẽ đặng vừa ý.

Chủ nhơn
VÕ-VĂN BAN
tên viết

Laboratoire Rational de Prothèse dentaire
NHAN-VĂN-NHIỀU
Spécialiste des maladies de dents

— PRIX PEU —

Lợi giả đơn trên lợi	10$00
Hàng trắng hàm anostahoc	6 00
Couronne	5 00
Hàng cho đặt	10 00
Hàng cối răng 6a (gravel)	10 00

Matin 7h. à 12h.
Soir 1h. à 6h.
Bd Bonnard 40 — SAIGON

Hiệu Thanh - Thanh

Sẽ bị kiện thật chăng?

Nghe nói từ khi hiệu Thanh Thanh ở Chợ-lớn nhận làm đại lý cho nhà thuốc Nam thiên đường Hà-nội bán các thứ thuốc lẻ thuốc ho mà nhứt là thuốc Tổng biệt pha dùng, thuốc dễ hay mà bán lại rẻ (Mỗi ve 0$70) nên bợm giả đua nhau lại mua thuốc bỏ gần hết mới trong 1 tháng Janvier mà đã có tới 30 người bỏ được nên liền đoàn hội bán ế phiện gồm lên Tòa kêu nài, họ viện lẽ rằng nếu người ta bỏ hết thì họ lấy tiền đâu mà đóng patente cho số thương chánh cho hay phần việc ở đời quyền lợi của người ta vẫn xung độ nhau.

Dầu dạ dầy

(BAO TỬ)

Phong thanh hoa liễu

Bao bao tử, nó là chân hiệu và đặng cuốt là bởi thứ thiên không đem xuống được chỉ cũng vì con thuốc đặng bao tử nhãn « CON PHỤNG » là nhơ ngày lấy rất rõ khỏi hẳn, không thuốc nào hay bằng.

Bệnh phong tình hoa liễu rất khó chữa, ai mắc mắc nên uống ngay thuốc số 19 nhãn « CON PHỤNG » chỉ trong 20 tiếng đồng hồ là nhẹ ngay rồi đã dứt khỏi rất mau mắn ở giá 0$60. Nếu đã thành kinh niên thì hồi thuốc « CON PHỤNG » số 20 cũng 0$60 một ve, sẽ được khỏi rất mau. Mấy thứ thuốc nầy đã có chứng chỉ của sở thí nghiệm Bonnet cho nên uống lành lắm.

Bán ở nhà thuốc Nguyễn-tài-Bình Sự, Rue Amiral Garrie Saigon, 150 Rue Albert 1er Dakao — Bureau Văn Bachieville — 104 rue Chaigneau Saigon.

Lê Văn Vinh

Horloger Spécialiste DE
BESANÇON
28 rue d'Espagne
SAIGON
ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ lớn và các thứ máy nhỏ như là:

(Compteur-kilométrique, máy bắt, máy danh chủ, máy chụp hình vân vân.

TIN TRONG NƯỚC

Saigon

Bắt cờ bạc

Hôm tuần hồi qua, lúc 11 giờ, người ở xung-quanh chợ Bến thành đều ớn ớn có cái tin bà sở mật thám bắt cờ bạc tại đường Schroeder.

Những người ngồi tại tiệm Á-châu, trông thấy lên bắt trong nhà hàng, vừng hai chân đó an qua nhà ngủ Chung-tấn ở bên đó. Khi lên bắt đến cửa thì bọn Bình mật thám xô ra. Những người nầy vừng vô nhà, mà xét rằng hết ở lúc được [illegible] thường chưa bắc. Những khám xét mà không [illegible] được gì cả, như hồi hôm mới tới.

Một người thâu tiền gian hưng bị bắt

Theo tin tập nã của quan Bố thầm ở Saigon, nên vừa rồi sở mật thám người Hanoi bắt được một người tên Vỹ tức Vỹ-Hoa tại nhà chú là M. Couteau.

Nguyên nhơn là Vỹ là người Bắc, làm trước có vô làm cho hãng Indochinoise de Films et Cinémas ở Saigon. Và gửi việc thâu tiền và lấy số sách rồi gian lận của hãng trót ngàn đồng.

Anh nầy là một tay cờ bạc lớn, lại cũng có nhiều lần chưa bạc nữa số mật thám tra xét ra biết rõ như vậy.

Bởi cớ bắt hồi thì người ấy khai lên là Bồn-quan Vỹ tức Vỹ-Hoa và nói rằng như chuyện riêng bắt lắm.

Nội vụ ấy đã chở hiện nay Hoa bị giam tại sở mật thám.

Nhà Boan xét chiếc tàu «Primauguet»

Hôm chiều hôm kia, chú sở Boan, M. Jacquard có xuống chiếc tuần dương hạm Primauguet mà khám xét. Ông ta tìm thấy có 6 cái máy ám và máy cắt châu các. Nhưng bổn nhà không có ghi nơi số dưới tay.

Mấy món đồ ấy đều lấy về sở Boan hết.

Sở Quốc tế Đông Dương xổ kỳ 48

Sơm mai sớm qua, ở ngoài Hanoi đã xổ số Quốc tế Đông-Dương lần thứ 48.

Bốn số trúng lấy nổi số trúng dưng :

0314 — 23552 — 91283
2242. Có những số trúng [illegible] sẽ đăng sau

Lục-Tỉnh

Cất chánh việc ông trung-sự lấy

Trong số báo ra ngày 1er Février 1934 ở mục nầy có tin nói đã xét ông Huỳnh-sự lấy làm gởi đồ, tác tài chẳng phải là người giúp việc chưa bắn báo thuế, mà những việc không đúng với sự thật, ông cũng có thể [illegible] cho lực gió hiểu sai cả [illegible] chuyện [illegible]

[illegible] Hu[illegible]sự ở G[illegible] [illegible] thành [illegible] Em việc ở sở Trung-tiền lại có chở theo một chút đồ làm quả trong lúc đi. Lúc đến nhà mà đồ ra thì ông mới hay có người hành khách khác lấy lộn đi hết một cái bao của ông. Vội vàng ông hiểu em của ông ra bến xe để tiếm người nguyên chủ cái bao đó của ông lên đăng đổi lại. Bộ hành đồng nên em không chấp la chỗ xe biết đặng cái bao đó của ai. Nhưng mấy lúc đó có một bao cũng đến hỏi, em ông Huỳnh-sự mới đưa về nhà ông Huỳnh-sự để đem bao đó về.

Câu chuyện có thế, cũng không đáng bao nhiêu tiền mà tác giả lại làm cho người ta tưởng ông Huỳnh-sự tanh tình ngay thật làm ăn ở Gocong và con rất làm mỏ miễn quan ở sở Trung-tiền, bị nghi là muốn đoạt một bao đồ nhỏ mọn. Nếu đó có tham tàn mưu gian cái bao lại không bắn em ông ra bến xe đặu thì làm sao chỉ đến bà kia biết nhà đến nhận bao đó đăng.

Minh Sơn

BIENHOA

Một cái công lăng thường

Nhằm lúc đó khó, đồng tiền eo hẹp, nên đã cướp nổi lên từ từng, ở miệt Tân-Uyên và Thủ-dầu-mốt nhất sanh ra một bọn cướp rất lợi hại thường giết tài gia đoạt của. Gần có 3 năm nay bọn cướp vẫn phá khuấy nơi vùng đó mà làm cho dân sự làm ăn không yên được. Lính và làng có tìm bắt bọn cướp đó, nhưng không có hiệu quả chi hết.

Hay tin bọn cướp hai dân lành, hai thầy đội mà tham ở Thủ-dầu-mốt là Nguyễn-văn-Quới và Phạm-công-Nhơn đến tại nơi đó kiếm. Nào hết lòng sở sáng, nên hai thầy đội mạ thành kiểu ra ở chung nơ và [illegible] đặt được bốn đứa lại hạt và [illegible] vùng hai tông 12 Bình-dương, mà Ngô-phú đăng Bộ Điền bổ hạ, và tên Kính.

Nói bọn đã bị giết tốt ngày 20.2.34

Bọn cướp hung dữ rầy đã bị bắt, tự đây dân lành an lòng làm ăn, nhất là kẻ gian phá khuấy nữa. Hai thầy đội mật thám Nguyễn-văn-Quới và Phạm-công-Nhơn có công bình dân lành.

Hiệu công các thưởng, trên [illegible] để ở cho

Song-Th-nh

TAYNINH

Hà ông Hộ-pháp cao đài bị xét

Hôm trưa hôm kia, có binh của tòa án Tây-ninh có đến khám xét nhà M. Phạm-văn-Tắc, là Hộ-pháp của đạo Cao-đài ở Tây-ninh.

Có nhiều giấy tờ bị bắt, còn ông cũng [illegible] đến chiều tối mới được thả.

Chưa hiểu nguyên nhân vì sao mà nhà ông Tắc bị khám [illegible] hư vậy.

Trung-ky

PHANTHIET

Cái nạn bắt rượu lậu

Từ khi việc độc-quyền rượu đã [illegible], thì trong tỉnh nầy bọn đầu-gấu nổi lên nấu rượu không chịu đóng thuế rất nhiều. Vì vậy nên sở thương chánh có phái người đi bắt bớ. Nhưng gì cái đầu ác ngu ngốc của một bọn người « thừa nước đục thả câu ». Cứ chiều theo luật mỗi khi nhà chức-trách tìm bắt được tang vật như rượu lậu trong phần đất, viên trưởng của ấy thì kẻ ấy phải bị trừng phạt. Bởi đó trong mấy tháng qua ở đây mới xảy ra một cái nạn bắt nạt lẫn nhau, làm cho người lương thiện không tìm phương kêu cầu. Tại sao ? Nào có chế là phần đồng kẻ có trộng đạt đều ở xa cách trong các cù lao, vì vậy nên bọn bắt lương mới lợi dụng chỗ đó mà đem tang vật chôn dưới đất (công chuyện nầy làm dự ở phía đường Ba-sa xuống tới đó quanh. Thế là người cầm trưởng bắt kẻ phải bị phạt [illegible] mà phần nặng lắm. Chẳng những thế thôi, các nhà chức trách phải [illegible] sao cho được [illegible] hoạt của dân chúng được yên tịnh thì mới việc nầy nhờ chức trách nghĩ lại.

V. H.

Hình hai Trung-ky

Phạt những kẻ tuyên truyền những điều trái với ý Nam triều

Huỳnh thượng vừa ha một đạo dụ sửa đổi điều thứ 138 trong luật hình ban hành tại Trung-kỳ ngày 8 Juillet 1933 về việc phạt các kẻ đăng cuộc tuyên truyền những điều trái với Nam triều như sau đây.

Bất cứ ai xuất bản, lưu hành những sách vở, truyền đơn, đồ hay phim ảnh [illegible] trong đại-hội Trung-kỳ mà không có phép của Chính phủ thì sẽ bị phạt tù từ 2 đến 1 tháng hay phạt tiền từ 20 đến 100 đồng, kẻ đồng loã bị mức hình phạt kẻ thủ phạm. Các thứ đăng để tuyên truyền sẽ bị tịch biên.

Giá lúa tại Cholon

Ngày 1er Mars 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	1.24	Omon	1.20
Bentre nam	1.24	Cairang	1.20
Bentre	1.22	Thot-not	1.10
Mytho-Tânan	1.2	Longxuyen	1.10
Cai-Lay	1.24	Chaudoc trung	1.15
Cai-Be	1.2	— Bo	1.05
Vinhlong	1.21	Rachgia	1.00
Travinh	1.2	Soctrang	1.15
Cau-Ngang	1.22	Bacliêu	1.05
Cang-Long	1.21		
Travinh	1.19		
Ba-rai	1.22		
Bassac	1.20		
Bachma	1.20		
Thuongtang	1.20		

CAO MIÊN

Battambang	1.30
Banam	1.20
Soairieng	
Leach	0.90

Mỗi tạ 60 kilos

[illegible]	25
[illegible]	[illegible]
[illegible]	1.32
[illegible]	1.42
Cam-ranh	0.75
[illegible]	0.70
[illegible]	0.70
[illegible]	1.05

TÀU TỚI

O Pháp lại

Paravon	8 Mars
Félix Roussel	4 Mars
Ango	11 Mars
Kouangs	15 Mars
Cap Padaran	17 Mars

O Bắc và Trung-kỳ lại

Cap St.-Jacques	8 Mars
Le Min	10 Mars

O Tàu đi

André Lebon	16 Mars

Singapore đi

Gov. Merlin	6 Mars

TÀU ĐI

Qua Pháp

Extrême-Orient	3 Mars
Armand	4 Mars
Cap St.-Jacques	7 Mars
Par avion	4 Mars
Le Min	13 Mars

Ra Bắc và Trung-kỳ

André Chaigne	5 Mars

Qua Tân

Félix-Roussel	6 Mars

O Singapore qua

Lời đoán tiên-tri năm 1933 và 1934

Hình thầy thì có M. Pellebon cầu chủ tỉnh bị chết về nạn máy bay.

Saigon thì có M. Nhan-tấn-Trạch trúng số tiết kiệm năm trăm đồng.

M. Huỳnh-công Cần đậu tú-tài hồi tháng Septembre kỳ 2e Session học lại trường Pétrus Ký.

M. Tiêu-văn Canisier tại nhà Pagode chịu tang của lính [illegible]

M. Ngôn lâm thượng ngôn tại [illegible] Saigon chịu tang của lính [illegible] mồ hôm ngày 28 Janvier 1934.

Mấy đều kể trên đây do nơi M. Nguyễn-thương Hiền là người tay đoán trước đều ứng nghiệm chẳng sai.

Ngày xuân nhựt gần tới, năm đã bước qua năm mới lần nữa, anh em ai muốn biết vận hạn mình trong bước [illegible] lai thì tiêm đến sở [illegible] grandrue Saigon thì [illegible]

PHỞ

Mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ, giá thiệt rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin đến nơi nhà hàng Văn quốc Đời-hiệu số 26, đường Chaigneau Saigon.

MƯỚN BÁN

Một chiếc *Delahaye*, sở trên 1000, 5 chỗ ngồi, mới rất mạnh tốt lắm giá thật rẻ.

Đến nơi bảo quản.

MẤY TIN GẤY NHÀ HÀNG SÁCH

P. Nguyễn-văn-Châu

249 16 Boulevard Gallieni gần ga d'Arras là tiệm đóng sách kỹ lưỡng tốt đẹp và giá rẻ nhứt ở Saigon.

Tôi hôm nay

Tại nhà hàng Cơm-Chay hàng Trên 150 rue d'Espagne Saigon có bánh bánh biscuits nhẹ chế bằng mỡ hẳp coi thiệt tốt và bánh trung-Thu mua về cúng. Kính mời quí khách đến thử hoặc để làm món quà rất quí.

STÉNOGRAPHIE

Muốn [illegible] viết tắt cho mau [illegible] hãy nên lớp day viết tắt do một tự giáo-sư Pháp day tại đường Mac-Mahon, số 184 Học-phí nhẹ.

CABINET DENTAIRE

MADAME
Damon-Corbineau et P. E. Veiga
de 7 à 12 de 2 1/2 à 7
164 rue Pellerin Tél. 914

Rue Roland Garros
HIỆP-THỊNH
SAIGON

Sửa và sơn xe máy rất khéo có lãnh đồ xi Kon-[illegible] sửa máy hát, máy đàn chữ và bán đồ phụ tùng xe máy lấm kỹ lưỡng giá rẻ hơn các nơi.

Chủ nhơn Kính cáo.

Muốn bán

Xe Peugeot số C 8966, 9 mã lực 4 chỗ ngồi và một bê phụ sức chạy tốt, có 6 bánh xe đủ số rượu 18 45, hình accus mới và máy móc về điện khi còn rất tốt. Giá bán thật rẻ. Xin đến nơi : 2 bis rue d'Espagne Saigon

SỞ QUẢNG CÁO
và
TRƯỜNG XE HƠI

Lấy giấy xe hạng 26 $
Xe lớn 35 $

HỌC MAU GIÁ RẺ
TRỊNH-HƯNG-NGÂU
65 bis rue Lagrandière
— SAIGON —

SÁCH MỚI

Thôi miên Thuật

Sách Thôi-Miên bằng quốc ngữ dạy các khoa Thôi-học [illegible] thầy, v.v. Mục đích để phòng [illegible] bằng mê tín dị-đoan của [illegible] phá lan các nơi bỉ-mật của Thôi-hoa. Hà quốc bảo mê đồng bong đăng hiệp là gì ? Chữa bệnh không phải thuốc là gì ? Học giỏi chẳng ngờ lấy đã bao được [illegible] chỉ vì học Thôi-miên mà làm được cả các việc bí-mật. Bổ in lần [illegible] Giá cả bộ 6 quốc 2$50. [illegible] gởi 0$30 Contre remb. 2$95. Thơ và mandat đó nơi [illegible] bán sách cũ « NHỰT NAM THƯ QUÁN. 104 đường Gia Hanoi ». Mua sách trên 20 $, gởi ít học trước.

NHÀ HÀNG — BÁNH TÂY — CƠM ANNAM

NGUYỄN-VĂN-ĐẮC

178 178 Rue d'ESPAGNE
Lãnh nấu cơm tháng cho quí vị, ăn ở lãnh mỗi tháng 18$00
76 Bd. BONNARD

BÁNH TÂY RƯỢU TÂY
CƠM TÂY

Bao lãnh các tiệc trà và rượu

Thứ hai 5 Février

PHỤ-TRƯƠNG VĂN-CHƯƠNG

CỦA NGƯỜI-NHÀ-NAM

BẢO QUẢN: 22 RUE LAGRANDIÈRE - SAIGON

Số 97

MỘT HẠNG HỌC-GIẢ QUÁI GỞ

Chỉ mượn một mớ tư-tưởng mới mà đi ăn hiếp mấy cụ già

Gần đây trong nước ta nảy sinh ra một hạng học-giả rất quái gở. Cái quái gở ấy tự họ muốn tạo nên mà họ không biết là quái gở. Họ chỉ tự kiêu tự đại với một mớ tư tưởng mới mà hợ tự cho là những món «bửu bối» thích thời hợp thế, có thể giúp cho họ đứng vào hạng học-giả. Rồi họ lại tìm đủ cách đem những món «bửu-bối» ấy ra để ăn hiếp mấy cụ già nhà ta mới cách rất kỳ-khôi quái gở.

Lãnh-tụ của hạng học-giả ấy xin kể là ông Phan-Khôi. Ông Phan nam nay tuy tuổi đã trọng, mà ông muốn làm «trẻ» vì bỏ óc ông chỉ chứa một mớ tư tưởng học-thuật mới mà thôi. Ông muốn làm trẻ cho đến nỗi tư tưởng và lời nói của ông tự nhiên hóa ra trẻ, trẻ cho đến nỗi chỉ trả lời cho ông Hồng Tiêu về một câu chuyện nhỏ mọn mà ông viết trên báo thì «ăn c... của con ông H. T.»

Nếu ông Phan - Khôi không hóa trẻ thì thật thì tôi tưởng ông không có lời thế như vậy.

Tôi kể ông Phan-Khôi là lãnh tụ của hạng học-giả ấy là vì ông, quả tin ở mớ tư tưởng mới, rồi coi mớ tư tưởng mới ấy như là những món «bửu-bối» tối cao của mình, hễ muốn ha ai cứ đem thứ «bửu-bối» đó ra dùng.

Một số học giả, đồng-đẳng với ông Phan-Khôi, mới chưởng tên lô mặt trên đàn văn, cũng đã mượn những món «bửu-bối» nói trên kia ra dùng, tưởng đâu họ dùng để mở mang con đường tư tưởng học-thuật cho quốc-dân, cái nầy họ dùng để đi ăn hiếp mấy cụ già nhà ta.

Tôi không muốn nói những món «bửu-bối» của số học-giả ấy hay hay dở, vì bài nầy không phải để nói về khi ấn đó. Tôi chỉ nói chuyện họ đi ăn hiếp mấy cụ già đó thôi.

Tôi đây không phải ở trong phái học giả gì, hầu bình-vực cho các cụ, nhưng tôi chỉ vì thấy một cái thái-độ quái gở của đám học-giả kỳ khôi tính-ranh ấy mới đem chuyện nầy ra nói.

Trong đám học-giả ấy xin kể ông Lưu-trọng-Lư là một, ông Trần-thanh-Mại là hai, còn nhiều ông khác hoặc đã sanh ra rồi mà tôi quên đi, hoặc còn đương bào-thai tôi không kể đến.

—Ông Lưu-trọng-Lư làm cái gì mà kể ông vào đó?

—Thế đây này:

Cụ Huỳnh-Thúc-Kháng chỉ đăng lại trên báo Tiếng Dân mấy bài thơ nói đông đến Vương-thúy-Kiều của cụ viết đã lâu rồi, thế mà ông Lưu-trọng-Lư mượn cớ «chiêu tuyết cho Vương-thúy-Kiều» để la rầy cụ Huỳnh là «độc-địa», là «thở ra cái giọng nhẫn tâm» v. v.

Tiếp theo ông Lưu-trọng-Lư, ông lãnh tụ Phan Khôi lại viết thêm bài đưa đề là «Bán rìu nhà nho» cũng đã nói nặng đến cụ Huỳnh, đó hà không phải cái đám học giả kia chỉ dựa vào mớ tư tưởng mới mà đánh kiếm chuyện ăn hiếp cụ Huỳnh sao?

Một bài của ông Lưu-trọng-Lư, một bài của ông Phan Khôi, cụ Huỳnh đều có trả lời hết, mà trả lời một cách cứng cỏi lắm cho hai ông học giả phách lối đến nay cũng chưa biết chỗ nào mà đào kiếm những lý luận khác để đối phó lại với cụ Huỳnh.

Tôi nói ăn hiếp, vì một chuyện không đáng kể lôi nói bác bẩu thành ra nói nặng lời, chớ làm sao ăn hiếp được mà để gì ăn hiếp mấy cụ già nhà ta lắm sao?

Mấy cụ tuy già người, chớ xương vẫn còn cứng, miệng vẫn còn dòn, óc vẫn còn sáng, chỉ có tánh tình tư tưởng không có giữ cái «phách lối» tánh ranh» như đám học giả kia đó thôi, tôi xin khuyên mấy ông học giả đồng đẳng với họ Phan hãy dưng tưởng rằng để ăn hiếp mấy cụ già nhà ta đâu.

Bây giờ xin nói đến cái «ca» của ông Trần thanh-Mại.

Ông Trần-thanh-Mại như chớp được trong sách Văn-đàn bảo giám quyển II một đôi chuyện về văn chương mà có hơi hướng (légendaire) ông liền xách ông Trần - trung - Viên ra mà mắc vải. Tôi tưởng trong bài luận văn học nước nào cũng vậy, cũng đều có những chuyện hiển linh thánh thần mà người bây giờ gọi là hoang đường đó, chớ không phải riêng gì ấn hiệu Tiêu và văn học mình mới có những chuyện đó đâu mà hòng đem cái «thứ bửu» khoa học ra đánh đổ bài trừ vinô chính là chuyện cổ mà.

Ông Trần thanh Mại nói ông Trần-trung-Viên khi sưu tập văn cổ sao thấy những chuyện hoang đường ấy không vách bỏ đi lại đem chép trong sách chỉ để mê hoặc thiên lòng quốc dân.

Nầy ông Trần thanh Mại. Những chuyện ấy không mê hoặc ai đâu, vì những người đọc đến bao giờ cũng biết là chuyện cổ nghĩa là những chu ện không thể có trong thời đợi tôi tân nầy đâu. Cảng như chuyện mấy người đời xưa ở phương đông ta có 4 cái thú ở đời gọi là «tứ-thú», 4 cái thú ấy đầu ở thuở trước có thật mà bây giờ người ta nghe thuật đến cũng chỉ nghe cho biết, chớ nào có thể đem cái «tứ thú» ấy tự ý hành vào thời đợi nầy được.

Bởi là đó cho nên người Phàp đầu họ có óc khoa học đi nữa, dầu họ không chịu những chuyện dị đoan mê tín đi nữa chớ họ cũng vẫn để trẻ con họ đọc những chuyện hoang đường (légendes) đời xưa, rồi bọn trẻ con Pháp có bị mê hoặc đâu.

Thế mà ông Trần thanh Mại chỉ thấy trong sách Văn-đàn bảo giám một đôi chuyện hoang đường đã liền kêu ông Trần-trung-Viên, người chép lại chuyện cũ, ra mà mắn — đựa hơi khoa học,—bằng những giọng «bọn ông Trần - trung - Viên» sa những bộ óc các ông ấy quá xưa quá cũ» «sao bọn ông Trần-trung Viên lại... chưa chết ? 4) v. v... Tôi không muốn can dự vào những cuộc tranh luận nầy nhưng tôi thấy sao phái học giả Phan-Khôi cứ mượn hơi khoa học mà kiếm những chuyện không đáng nói ra để ăn - hiếp mấy cụ già đặng tỏ ra rằng bộ óc đầu óc mới, có cái bửu khoa học hộ thân thật là chuyện kỳ khôi quái gở.

Dầu mấy ông ấy sau khi đọc bài của tôi rồi cho tôi là hạng người có cái bộ óc quá xưa, quá cũ có ý bình vực các bậc lão thành rồi cũng đem cái «bửu bối» khoa học của họ ra trị tôi, tôi đây vẫn coi là thường tình.

HOÀNG TÂM «

Tin và chuyện nên biết ....

Mới tờ tuần-báo bên Pháp mới qua có đăng bản thống kê, số sách xuất bản ở Pháp, ở Anh ở Mỹ trong năm 1932. Đem số sách ấy so sánh với số sách xuất bản trong năm 1931 thấy có đang lên nhiều ít, vậy là ở các nước văn minh việc xuất-bản sách có bề tiến phát lắm.

* *

Số sách xuất bản ở Pháp trong năm 1932 là 12.170 cuốn hơn năm 1931 được 2.348 cuốn; ở Anh trong năm 1932 có xuất bản 14.834 mà trong năm 1931 chỉ có 14.688 cuốn mà thôi, còn ở Mỹ thì 10.307 cuốn trong năm 1931 chỉ có 9.035 cuốn.

Cứ theo số sách đó thì ở Pháp mỗi cuốn sách đó cho 3300 người đọc ở Anh mỗi cuốn sách đó cho 3100 người đọc còn ở Mỹ mỗi cuốn sách đó cho đến 11.350 người đọc.

* *

Ông Marcel Boton mới được giải thưởng văn-chương Provence về cuốn La Folle Celadon. Ông là trợ-bút trước nhứt của tờ tạp chí Cahier du Sud.

* *

Trong dịp Tết, có đôi người bạn quen cho chúng tôi hay rằng nhờ cuốn Việt Nam Nữ-lịch mà tiêu khiển thì giờ được. Trong cuốn V.N.N.L. có mấy chuyện văn chương rất ngộ và làm chuyện có thể giúp ích cho đường tư thức của mấy người.

Thường trước đây, chúng tôi có viết thơ riêng xin cụ Huỳnh thức khảo cho ý kiến về văn đề - xuất bản sách ở xứ ta trong mấy năm gần đây, là mấy văn đề mà chúng tôi đã bàn đến trong mấy bài rồi.

Cụ Huỳnh trả lời rằng, những ý-kiến của chúng tôi đã tỏ ra trên tờ P. T. V. C. nầy cũng có đề cái cu không có điều gì nên nói thêm nữa.

Được tin một người bạn quen ở Rạch giá cho hay hiện nay ở Rạch-giá có cái trường, tư-thục « Võ Hoàng » do ông Võ-hoàng Giáp chủ trương mới lập đang cho các phụ huynh tìm cậy.

Ở ao nên toàn là những bản thanh niên có học-thức rõng tánh tình tốt có thể giúp ích cho trẻ em trên con đường học vấn nhiều lắm.

* *

Tờ báo Phụ-nữ Tân-tiến ở Huế mới tái bản từ ngoại dung cho đến nói chung đều có vẻ khá quan lắm.

Thấy có mấy bài của ông Võ liêm Sơn của giáo sư khoa Hán - học ở trường quốc học-Huế.

Mấy ông Hàn-lâm đầu tiên của văn Goncourt là ai?

Lúc ông Edmond de Goncourt là thầy-tổ của Hàn-lâm viện Goncourt còn sanh tiền có lâm cái sổ mười nhà văn-sĩ mà ông muốn đem vào viện Hàn lâm của ông.

Mười nhà văn sĩ ấy chính là 10 ông Hàn-lâm Goncourt đầu tiên, xin kể tên ra dưới đây:

Théodore de Banville, Barbd d'Aurevilly, de Chénovière, Léon Cladel, Alphonse Daudet, Gustave Flaubert, Fromentin, Paul de St Victor, Louis Veuillot, Emile Zola

Cây đầu bị trời đánh

Nói mình có cả lại lần cao
Vầy cuộc biến thiên phải héo xàu
Liêm khí giữ gìn lâu thành mỹ chất
Lôi đình mới trận hoại công lao
Mắc ý vẫn đài phân mấy đoạn
Tiếc nhau tội kẻo lặng trong bàu

CHI TỪ (KHÁNH HẬU) (Tânan)

Xuân-Hưng

Nghe phảo chào xuân ác muốn điên
Đầy nhau « mừng tuổi » buồi tân niên
Chiên-tai, Tân-Bửu, đưa đưa cả
Đaophước, thăng « Quan chức-chức
Ao tìm, dù đăm, thôi ! lủ lược
Đồ Tây, nón nỉ ôi ! huyện - thiện
Hễ vui xuân mến ta buồn nghiệp
Thôn thấy non sông lắm cảnh phiền

VÂN-LONG Cư sĩ

Đưa ông Táo

Hâm ba tháng chạp lệ đưa ông
Vàng bạc chế xôi, tờ văn không
Kẻ hiến lễ cao mong chữa tội
Bây vàng tính thiệt nguyện soi lòng
Nghi về xin thuốc trừ ngày khỏi.
Dân ngông chờ phương giải nắng nóng
Trần-thế đào-điên con hoàng hoàng
Mong ơn trực tâu trước thiên cổng

TỪ-VÂN cư-sĩ (HÒABÌNH)

Khuyên bạn đừng buồn

Ngày tháng như tên chẳng thôi lo
Lo chi thế sự việc hèn xui
Đừng rên hoạn nạn, đừng than khổ
Hằng lướt chông gai, rằng nên mỏi
Cho trước ân xài như mấy quản
Vầy vầy từng ngài mới không du
Thôn thần vỗ ích, nên bền chí
Thắng-độ bao sao cũng có vui

SỬ-VÂN-LIÊN

Chó-Đụi

Phẩy cái cuộc thế nghĩ đừng dưn,
Chó đụi đi đừng rất lũng khùng
Thật xấu khó nhỉ chong mông cay
Ương xác thời may liền lập chừng
Nghe tiếng chúng tru cong cổ sủa
Biết hơn bạn tới ngồi đuôi mừng
Ta ơn ngày trước danh cần tạc
Ông chủ thì nào dạ cùng ung.

BOÀN NGỌC-VÂNG (TÂN HIỆP)

Tự thuật

Tiên tương cỉ-T rồ mấy mươi đồng
Đến tân an xài mới được xong,
Anh chàn đi ăn là đẹp đó
Ở quập lành trắc đã vên lòng.
Tượng trà chẳng uống tới hai chén
Ở bạc không chơi đến một sòng.
Lương nhỏ phải xài như thế ấy,
Chỗ đầu dám sánh với trong ông

BỬU THỌ

Sanh-mưu

Tình kế như vầy thật rất hay,
Chẳng cần miệng thế gieo chế bay,
Bán cô tiếp bạn ta vô đó.
Tiếp bạn sẵn sàng nó nuôi đặt
Phải biết năm nay đều đói khó.
Nên đường chước vậy mới no sau
Chẳng mấy gặp khó đi cho mấy
Ta rằng chiều lòng chắc được ngay

BỬU THỌ

Hoa 2 bài « Sanh ly-thán »

Xa cách lâm chi hồi Điệp ôi!
Lời thề non nước đã phai rồi
Vì đâu lẽ bạn chia lìa cảnh
Biết cay cùng ai tỏ khúc nói
Cuộc tình trăm năm đã quyết một
Khối tình ngũ mãnh xẻ làm đôi
Thanh sầu lẽ thể không ngăn lấp
Xa cách lâm chi hồi Điệp ôi

II

Điệp ôi! giọt thảm lấp sông Tương
Tạo hóa gây chi cảnh đoạn trường
Sắp khiến tho ra, mơ dạng bóng
Nhìn cảnh thao thức, ước thaương
Anh đành ngơ ngẩn, duyên đang dở
Em cũ vui chơi nợ bốn phương
Thề nguyện mấy trăng thôi đã hết
Bây rồi giọt thảm lấp sông Tương

HOÀNG-LÂN

HÀN DÂM

Huế-thượng cùng biết phỉ - báng

Từ chương tôi có quen nhiều ông huế-thượng, nhưng chưa hề thấy ông nào kỷ cực dị hợm bạo-gan như huế-thượng có bằng cấp *Nguyễn-kim* vậy.

Sách viết bản thiếu lịn đã cho người ta đọc, có quan hệ đến tư-tưởng tinh tình của người ta, thế mà sư muốn viết gì sư viết, không cần đến văn pháp, không kể chương tự gì hết. Thù bỉ có ông huế thượng nào bạo gan như vậy không?

« *Lời nói bay nghĩ, chữ viết còn mỏi* » Cao đẳ ai chẳng biết thế mà sư dám cả gan viết nguyên viết, hướng in ra thành sách, những sách ấy nếu đã lưu truyền lại đó sau ai cầm đọc đến cũng phải trông rằng thuộc trước mấy ông huế-thượng đều có bằng cấp và đều đắt nhất thấp thỏi hết, như vậy có phải có việc của một ông huế thượng mà liều lụy đến danh giá, phẩm cách của thiên đường huế thượng khác, có học thức có đức hạnh không?

Phải chi mấy ông huế thượng ở xứ ta biết nghĩ đến cụ-bổ độ hiệp nhau lại lỗ-chức cuộc « Phật giáo toàn quốc hội nghị » đặng lo sự bộ Nguyễn ra rằn bề hầu cứu cái danh giá chung nhỏ tất cả huế thượng trong nước.

Những sách của sư *Nguyễn kim* đó chẳng những có quan hệ đến tư-tưởng Phật, mà còn quan hệ đến văn học nữa, vì cầu văn đã không theo một *lý* văn Pháp nào mà chất chứa không biết bao nhiêu là cú đông sai nghĩa. Những ai hữu-tâm với văn học nước nhà tưởng cũng nên bài xích cái học tu-hành đạo đức đết nát mà tai cả gan Việt sách viết liều viết linh để dọn đám thân thần vỗ ích, nên bền chí

Ai cũng biết cô Diệu Minh là người thiên nữ tu theo đạo Phật rất cuối cùng chỗ nào có theo giáo sư mà sao sư Ngu ấn kiêm Muốn lại bảo đều đặt, chuyện nói xấu vu cáo có ta như vậy Hà không phải bạn huế thượng Nguyễn kim phạm vào tội phỉ báng (diffamation) đó không?

Nguyên trước kia có Diệu Minh tường sự là người tu hành mới xa lánh đế tố, có có công tiếc cho sư khá lắm sau lại có đến nhà sư ở Saigon để thăm sư và quan sát cách tu hành của sư. Có hiểu rõ sư là người không chỉ đường nói « tu hành » mà thành ra thực nên có lánh đạm với sư. Sư muốn trả thù có chế đó mới viết trong sách gió có theo giáo sư, thật rõ ràng là chuyện phỉ báng chẳng sai.

Ở Bắc lâm bởi thượng mà lại bởi phỉ báng người ta nữa thì!

Tử Chương

Hạng vô sản tri-thức có khi nào?

Cái tiếng « vô-sản tri-thức » (*Prolétaires intellectuels*), — theo lối một bạn đồng nghiệp langsa, — xuất hiện từ năm 1898. Ở trên tờ « *Thế giới tạp chí* » (*Revue Mondiale*) do ông Henry Bérenger viết bài đúng đắn. Như vậy là hạng vô sản tri thức có đã lâu rồi, chớ không phải hôm nay mới có.

Có một điều là hạng vô sản tri thức hồi trước đó đã thờ hơn đám vô sản tri thức chúng ta ngày nay, thất nghiệp cũ đông, mà điều có được đúng sức óc để sanh nhai cũng không chỉ là lớn vì bết.

VÂN DU-KÝ

CHƠI THẠCH-ĐỘNG HÀ-TIÊN

II.— THẠCH-ĐỘNG

Sáng dậy sớm. Hột sương còn xuống nhiều, bao phủ cả một vùng chung quanh như tấm màn xám ngắt. Mình đặng nhẩm Thạch - động. Một đoàn đi tạm cao ước vài chục thước, mở lên giữa khoản đất bằng gần lộ đi Hà Tiên (Thạch động cách Châu thành Hà tiên 3 km 500). Trông như một tòa cổ lầy. Theo vách đá đựng đứng, cây cối tranh nhau mà đe tàn, dợ bóng ra ngoài. Giữa nội có kẹt đá, người ta cất chùa ở đó. Chùa có một ông Sư, một mu vãi và một tiểu đạo. Mình sửa soạn lên chùa. Đây là cửa thành đi vô lầm trong kẹt đá hẹp nhỏ có bực gạch đi lên trên có gắt nhà lồng bằng đề « Liên sơn tự ».

Vào trong sư ông ân cần hỏi han và bồi đọn trà cây cho mình điểm tâm.

Mình hỏi thăm.

—Thưa ông, chùa đây cỏ tin chủ động không?

- Mấy ngày sắc vọng người ta đến lạy phật động lắm. Có cả Cao-miên và khách trú nữa, còn ngày thường thì không bao nhiêu.

—Chùa chất cũng phải chưa thuế chợ?

—Có thuế, cả đến đất chùa cũng có thuế nữa. Mỗi năm nhà mấy mẫu đất chùa có hoa lợi chút ít. Bằng không tiền bà lãnh thác không đủ tiêu vào việc chùa.

Mỗi năm có khách du lịch đến viếng chùa nhiều không, thưa ông?

—Thỉnh thoảng cũng có người đến chơi, có người mến phong cảnh ở chơn đến hàng tháng. Hễ có đề danh thiệp và đề tên bọ theo kẹt đá đó.

Mình xin phép sư ông đi xem khắp trong chùa.

Trong hàn rõng-rãi, trên lại có lỗ trống đóm thấy trời (thiên tỉnh) nên rất sáng sủa. Mấy người đi cùng chùa kêu chỗ ấy là đường lên trời, quái thật! Hàn phía đó rất rất, gốc nằy một ít, kẹt kẽ một ông, xem không phân biệt. Công hang có miệng ăn quạ bề kín nửa. Đường đưa miệng hang đóm ra ngoài, như đường đưa cầu sẽ trên lầu cao. Cái toàn cảnh (panorama) hiện ra rất tỏ rõ. Cả cảnh mới đẹp lắm sao, tiếc vì ngoài bất quê kịch của mình tả ra không hết. Ở ai chỉ mình là hoa sẽ chắc giữ được một bức tranh kỷ niệm qui.

Phía bên hữu, non giăng mấy giải, kế tiếp nhau như liền với trời xanh, ta nữa thì hiển rõng muôn trùng, mặt nước phẳng tỉ như đã xa lắc vạn vật.

Ngoài khơi huyện chạy qua lại, thấp thoáng đỉnh buồm. Trên cây chim rừng cũng hót vẻ vang, nhẩy chốc lại kêu lên lết vang từng cả núi.

Cảnh như gấm thêu, như tranh vẽ tiên đã nầy, bởi nước đó chẳng biết đã trở gan chăng mặt với bao nhiêu đó thiệt - thượng.

Mình cảm khái quá, linh hồn đường như rung động, mắt mình như muốn đường to quên chất cỗ lỗng. Ngồi lực ngẫm trận tấn dù, quên day mặt nhìn bên hè, im điện trong cỏi lòng dường như xét ngồi đây mà hồn đã vẫn vơ theo gió.

Mình xem nay chỉ biết ngâm nga thơ của người ta làm sẵn chớ chưa biết làm thử bài nào. Hôm nay vì cảm xúc, hồn thơ lai-láng nên ngâm thử vài câu. Trở trơ cho quần nàng cùng mưa. Cảnh vật nầy ai ngâm chẳng tự. Trước mặt mênh mông trời bể rộng.

Sau lưng bát ngát gió mây đưa. Nhìn cơ thành hại lòng vụ nhi. Ngẫm cảnh tang thương, mắt mỏi chưa.

Qua viếng cho cam lòng người vọng.

Nước non góp lại mình tiếp thừa.

Ngâm xong, lấy bút chép lại, bảo anh Hải họa nhưng anh cổ từ mãi.

Vừa dâu, vì tiếc đẹp ra cho mình mấy thứ trái cây. Thôi còn gì thú bằng ăn trái cây mà ngắm cảnh. Mình ngồi nói chuyện ghe mình ở Saigon lên chơi, tiếu bài chuyện nọ sang chuyện kia, lên hiểu chẳng đời, coi bộ còn hăm mê rất lắm.

Trưa đến, mình theo tiểu đi vòng chân núi xem vườn chùa trồng xoài, đừa, lựu, mận, chuối, mãng cầu v.v... Nghe đâu mua trái cây nhiều mỗi ngày hái được nhiều lắm.

Sẵn dịp xin nói luôn trái vú sữa (thạch nhũ) để giải sự nghi ngờ của mấy người hay tin sằng tưởng quấy.

Trước cửa Thạch-động, trên tòa đá cao de rà, có lắt cái bông đá thông xuống như hình giếng. Một cái dài độ thước tấy một cái cut hơn. Khi trời mưa nước cũ do theo hai đầu chức xuống đó mà chảy ra hoài, vì vậy mà có nhiều người tin là nước cần trọ cho uống vào khỏi mạnh. Sự thật nước ở mấy cái thạch nhũ (Stalagmites) đều là nước mưa đọng, lại thấm ngàm mỗi lớp đá mà chảy xuống mà đưới.

Trong khi chấy, nước ly là cuốn theo một mỏ đất cát và cỏ đóng chồng lên mà dài ra mãi mãi.

Chiều hôm ấy đi xem thành phố Hà tiên. Mình rất cảm cảnh chùa đã nhiều lòng hậu tiền mình, nhớ vậy mà cuộc đi của mình rất vui vẻ. Nghỉ ở Thạch-động hôm rạng đông sáng sớm đáp tàu đi Rạchgiá...

MẠC KHÁCH (Hà tiên)

Trời khuya

Trời khuya phẳng lặng sắc trong veo
Mấy giấy hành tinh thì gẫm thêu.
Tuyết bủa mới sẽ in ngọc nhiễn
Mây tàn người lộ tợ đến khêu
Trong nhà người ngủ pho pho ngáy
Ngoài nội vạc ăn vẳng vẳng kêu
Hơi bạn tri-âm mau thức giấc
Cùng nhau tâm-sự ở đài đêo

THANH HÀ (CẦN THƠ)

NHI-ĐỒNG TIỂU THUYẾT

TẬP KỲ-ỨC CỦA CON RUỒI

Một con ruồi như tôi đây là một con vật rất hèn mọn, có biết chữ nghĩa gì mà viết « tập kỷ-ức » ?

Nhưng tôi muốn hiến tập « kỷ ức » nầy cho loài người xem mà thử xét một con vật nhỏ mọn như tôi há lại không giúp ích cho loài người ta một mấy may sao ?

Tôi sanh ra ở trong một cái vườn hoa kia một buổi sớm mai trời quang mây tạnh.

Cặp mắt tôi vừa mở bừng ra lần thứ nhứt thì tôi thấy nào là ánh sáng mặt trời, nào là mấy đóa hoa đỏ vàng, nào là mấy chùm cây xanh xanh, nào là mấy con đường nho nhỏ chạy thẳng dài đến một cái hồ nước.

Tôi bay một vòng trên những cái cành-vật có tính, có cảm ấy. Mỗi khi tôi bay đến đâu nhẻ nhẹ trên một đóa hoa mới nở, tôi nhảy nhót ở giữa cái cảnh trời buổi mai đầm ấm, tôi lấy khoan khoái biết là dường bao !

Sau khi thưởng ngoạn những cái thú êm đềm ấy rồi tôi tự nghĩ không có lẽ mình cứ ở mãi một chỗ hoài, thì làm sao biết được nhiều chuyện hay, tôi phải bay đi nơi khác mà học thêm chớ.

Nghĩ sao tôi làm vậy. Tôi bèn bay ngang qua bồn cỏ, đến đậu ở cái cửa sổ ngó ra ngoài vườn, rồi tôi bay vào trong căn phòng có bàn, ghế, có giá và nhiều đồ bằng gỗ-khác. Có cái bàn lớn để giữa phòng làm cho tôi thích lắm.

Hai đứa con có hai đứa con trai nhỏ, đứa độ chừng 7 tuổi và đứa 9 tuổi, đương ngồi học hay giỡ đồ học tôi không biết được. Trên bàn đề nào sách nào vở, nào bình mực, nào cán viết.

Còn nhỏ đại không biết gì cả, tôi nhẻ bay lại đậu trên một quyển vở giấy trắng của một cậu bé, cậu liền la lên rằng:

— Kia anh Ba, coi con ruồi kia !

— Mầy bắt nó thử coi.

Tôi nghe một cái bàn tay nắm tôi lại. Thôi rồi ! Tôi bị bắt có-tôi ! Còn gì là tự-do nữa ?

Tôi vùng vẫy dữ mà không thoát thân ra được. Tôi dành lẳng lặng nghe hai cậu nói chuyện với nhau :

— Tao nắm nó trong tay đây. Bây giờ chàng ta làm gì với con ruồi nầy ?

— Khoan, để tính thử. Chúng ta đem nhựng cẳng nó trong lọ mực rồi để trên giấy nó sẽ viết chớ cho chúng ta xem, ngộ lắm.

— Không được đâu, nếu làm vậy nó chết trôi trong lọ mực còn gì mà viết ?

— Ừ ! Tôi có cái ý kiến khác. Chúng ta nhỏ trên giấy một nhỏ mực rồi nhựng cẳng nó trong nhỏ mực ấy.

Thiệt, đứa bể nhựng cẳng tôi trong nhỏ mực, tôi nghe lạnh ngắt cả mình, mấy cẳng tôi đình cứng lại trong giọt mực tôi vùng vẫy đặng bay đi, nhưng không sao bay lên được.

Tôi vùng vẫy một hồi lâu mới có thể leo lên đầu trên tờ giấy làm cho hai cậu bé vỗ tay cười rộ lên :

— Kia coi, nó viết chữ đó !...

— ờ, nó vẽ hình Zich-Zac cùng hết ! Đã tao nhựng cẳng nó vào mực trở lại cho nó về nữa, ngộ quá đi.

Khi ấy, tôi nghe một cánh cửa mở ra, có tiếng một người đàn bà nói rằng :

— Chớ hai con thuộc bài chưa ?

Hai cậu bé cúi mặt xuống bàn :

— Cường con sắp khởi sự học mà mà.

Người mẹ có hơi giận :

— Thiệt, hai đứa bay lười biếng lắm.

Bà bước lại gần, thấy dán trên tờ giấy trắng, bèn la lên rằng :

— Cái gì vậy. Phải, tao biết rồi, hãy những con ruồi nào mà cho gì. Bây không biết con ruồi nó cùng biết đàn đàn vậy sao ?

— Dạ, thưa má, chẳng con biết.

Trong khi ấy, tôi phải hai cẳng tôi cho rảo mực.

Người mẹ mở cánh cửa phòng đi ra gọi :

— Bích-Loan, con !

Kế có giọng nói thanh tao điệu đáp lại :

— Dạ, có con đây má !

Tôi liền trông thấy một cô con gái nhỏ rất đẹp, độ chừng 5 tuổi bận cái áo đầm màu hồng bước vào. Tôi lấy làm ưa thích cô con gái nhỏ ấy lắm. Tôi thấy cái màu da mịn màng và hồng hồng của đôi bàn tay cô liền thò mà tôi muốn làm sao cho được đậu trên bàn tay ngọc ngà của cô.

Tôi liền bay đậu đại trên bàn tay cô, cô bèn nói với má cô rằng :

— Nầy má ! Coi con ruồi nó có cặp cánh tốt !...

— Đừng sợ gì con, để yên nó rồi nó sẽ bay đi.

— Không đâu má, tôi để yên bàn tay cho nó đậu được.

Tôi đậu đó xem cô bé học bài cho đến khi học xong. Tôi lấy làm mãn-nguyện hết sức.

Từ đó mỗi buổi ăn tôi theo bận cô và rồi tôi ăn với cô một đĩa.

Tối lại, tôi theo cô lên trốn lầu, thấy cô bé ngủ trong cái mùng trắng. Tôi đi vòng chỗ nằm ngủ. Tôi bay đậu trên đầu nhà ấy là chỗ ngủ của tôi. Một lúc đầu đó đến lặng lẽ như tợ, mà tôi thao thức không ngủ được. Nơi bàn viết có cái đèn bông nhỏ, ngọn đèn đương cháy lao nhao. Mà tôi nhìn vào mùng cô Bạch-Loan thấy cô nằm nhắm mắt im lìm, đôi cái khuôn mặt trời vầng để thương ra làm cho tôi phải ngẩn ngơ... muốn bay vào mùng đậng đậu trên hai gò má cô, hay trên bàn tay trắng trẻo của cô. Nhưng rồi tôi bỏ qua vì sợ làm động giấc-điệp của người thiếu nữ.

Ngày sau, tôi bay theo bên cô Bạch-Loan, cô trông thấy tôi thường quá rồi thét cô nhỏ biết tôi.

Bên bữa ăn, tôi bay đậu trên vai cô, chờ cô ăn xong tôi mới ăn cho no bụng.

Nhưn là tôi thích đậu trên bàn tay nhỏ nhen của cô. Mỗi khi thấy tôi, thì cô la lên :

— Kìa con ruồi của tôi đó. Cái tiếng nói ấy làm cho tôi mát ruột hết ấy.

Trong nhà, tôi có hai người thân : Con chó Mun con, và con Mèo Vằn là hai con vật được cô bé Bạch-Loan nâng niu yêu đầu cả cả đi đâu đâu đắt chúng nó đi theo đó.

Trời ôi ! hai con thú ấy nó tập ruồi mới là ghê gớm !

Chính mắt tôi thấy người chi ruồi tôi bị chúng nó nhai sống. Tôi lại con chó Mun con và con Mèo Vằn ngủ trong một phòng với cô Bạch-Loan.

. . . . . .

Bây giờ mới đến một sự biến cố tôi lưu lao trong đời tôi, mà sự biến-cố đó tôi mới viết tập kỷ ức nầy. Số là tai bên nhà tôi ở từ ngày có mùa gặt lúa, thấy hên hà nhà có một đống rơm cao ngất.

Bữa kia, trong khi ăn cơm trưa tôi nghe ông thân sanh ra cô Bạch Loan nói với bà vợ rằng :

— Tôi lấy làm bất bình về sự để đống rơm khu bên nhà ở như vầy, nếu rủi gặp hoả hoạn thì nhà ta còn gì.

Tôi chỉ nhớ ông chồ nói có bao nhiêu đó mà thôi. Một đêm dương khi an giấc, bỗng đâu có ngọn lửa đỏ lóm phát lên làm cho tôi giựng thức dậy, hình hồn hoảng vía. Tôi bay ra ngoài, rồi tôi lại bay trở vào trong phòng cô bé Bạch-Loan, cốt đánh thức con chó Mun và con Mèo Vằn dùng cho chúng thức giấc la lên, mau ra cứu chữa nhà chú được. Tôi bay vô vô bên lỗ tai chúng nó, nhưng con thì mở nhẻ nhe nhe con mắt rồi cùng nhắm trở lại, còn con thì cục cựa hai lỗ tai rồi cũng ngáy nghe ngon lành hết sức, không biết tính sao. tôi phải bay vào trong phòng hai ông bà chủ nhà mà kêu ca và nhưng bà tiếng kêu của tôi bỗng quá, nên không ai nghe thức dậy hết.

Thấy việc gấp rút quá, mà nó kẻ khã thi, tôi bèn đánh liều bay thẳng vào trong lỗ tai ông thân cô bé Bạch Loan, dùng hết sức bình sanh của tôi mà kêu rêu vu vu, vu vu. Chuyến nầy làm cho ông phải thức dậy. Thiếu chút nữa ông thọc ngón tay vô trong lỗ tai, thì tôi đi đời.

Ông thấy lửa cháy nơi phòng ông liền ngồi dậy xem kỹ thấy rõ là hoả hoạn, thì ông vội vã thức cả nhà dậy để chạy thoát thân.

Lúc đó tôi nghe tiếng người la lối om sòm, kế có đông người chạy đến bơm nước vào ngọn lửa, một hồi lâu lửa tắt, chỉ có bàn ghế bị cháy mà thôi, còn cái nhà không sao. May dữ.

Qua ngày sau đến buổi cơm mai nội nhà chỉ nói nói bàn bàn về chuyện rủi ro đã xảy ra hồi khuya.

Ông thân cô Bạch Loan nói :

— Thật nhờ Trời Phật mà tôi linh giác dậy mau như vậy chứ không thì trễ chút nữa còn gì toà nhà và cả tánh mạng của chúng tôi. Cũng may lúc đó trời xui khiến cho con ruồi nó bay vào trong lỗ tai tôi làm cho tôi thức dậy được đó.

Cô Bạch-Loan liền nói tiếp :

— Nầy Ba con chắc là con ruồi của con nó đã kêu ba thức dậy đó.

Ông vừa cười rộ lên :

— Con nầy nói điều khùng sao. Dầu cho con ruồi nó bay vô lỗ tai kêu vu vu cũng chỉ là chuyện ngẫu nhiên mà thôi chớ nó nào biết hoả hoạn mà làm cho ba thức dậy.

Độc giả thử nghĩ coi người đời có vô ơn bạc nghĩa hay kỉ ông ?

Tôi guen với cái thói bất công của người đời nên chỉ cầu nơi bạc tình của ông già kia không lấy gì làm trọng nhưng một lời nói của cô cũng đủ làm cho tôi thoả dạ. Bây giờ tôi có thể chết được, vì trong đời tôi, tôi đã làm một việc hữu ích cho người ta rồi. Có lẽ đến ngày mai đây, người ta sẽ thấy thi hài tôi trên thềm rồi người ta quét nhà đi và nói : con ruồi đáy chớ gì.

Tôi vẫn cam lòng mà chịu cái phận ấy, nhưng tôi cũng rán hết sức mà viết tập kỷ-ức nầy để cho một ngày kia người đời sẽ biết một con ruồi nhỏ mọn như tôi biết khôn ra thì cũng có thể giúp ích cho người đời được, chớ không phải bất hư-sanh vậy. Còn hơn bao nhiêu giống gọi là lớn khôn mà không giúp ích ai được việc gì hết.

HOÀNG-TÂM
chép lại

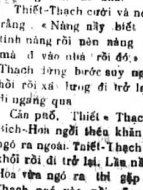

Tây chay ông Táo

Năm nào cũng mướn cũ
Cho rượu đưa ông ấy
Năm nào cũng mướn cũ
Chẻ rượu rước ông ấy
Người ta nghèo cái đũa
Nỗ thấy ông cơn ấy
Rồi thất ông ăn bậy
Thế mà có ở đâu...

●●

Năm nay thôi ! mắc kẻ
Bưa rượu lại làm chi
Không rượu không chẻ nữa
Tụy lòng ông ở, đi !
Ông về trên Ngọc đế
Nhịn đói thì một khi

. . . . . .

Tưởng ai, chớ ông Táo
Cũng thử hội-đồng « ủy »

NGƯU-LANG

Cảm tưởng của tôi đối với sự đốt pháo

Nghe ba tiếng pháo đùng, dùng đùng !!!
Tình lúa năm nay ngốt gió thùng
rừ rũ sao còn mệ lệ cũ
» hùng mà cứ quên đó hung
Xài nhảm hết tết nợ khó trả
nên lừng rỗi xuân thuế chẳng dục
Cầm cảnh than thầm cho giải-cầm
Quần chí miệng thế mắng tôi khùng

NGUYỄN THANH GIÁO

Họa nguyên vận bài « Người đưa đò »

Của anh T.H.N. trong P.T.V.C. số 27

Gay chèo Thao - Lược tách hàng giang
Ngẫm nguyệt xem mây thưởng thú nhàn
Rẽ nước qua khơi kình không khiếp
Vững lèo lướt sóng ngạt kình hoàng
Bộ người lương thiện dư muốn chuyến
Bước khách thi hoa biết mấy ngàn
Vui với non sông làm bậu bạn
Ngoan vòng cương tỏa mới là sang

VÂN LONG-CỰ-SĨ

Kinh tế khủng-hoảng

(Vần bài thôi rồi nhỏ xíu)

Khổ nước nhiều bề thêm thiết tha...
Lúa khoai muốn bán để gì thôi
Cùng phương vay bỏi đà khôn tiện
Nát trí lo toan thế chẳng rồi,
Giàu có buổi nầy nên thất thủ,
Nghèo nàn cảnh nọ gạo khó nỗi
Năm nay mới thật là ngày khổ,
Than thở vay trời mà mỗi ...

BOÀN NGỌC VÀNG (TÂN-HIỆP)

Tin bà -giới

Chúng tôi mới được tờ trình báo Loa của ông Bùi-xuân-Học mới xuất bản ngoài Hà-nội, xin giới thiệu cùng các bạn đọc.

Giá tiền mua báo :

1 năm	*2$50*
6 tháng	*1$30*
3 tháng	*0$70.*

Tờ tuần - báo Loa có nhiều chuyện vui và tránh về thi đẹp.

●●

*Chúng tôi cũng mới tiếp được tờ **Tương-lai tập chí** số 1 của ông Cung - giả - Nguyễn chủ trương xuất bản tại Nhatrang.*

Tập chí nầy xuất bản một tháng 1 kỳ, in theo khổ Văn học tạp-chí, dày 96 trương, có phần trương pháp-văn giá mỗi số là 0$30.

Rất vô hay, cách sắp đặt khả-quan.

Xin giới thiệu cùng các bạn đọc và chúc cho bạn đồng-nghiệp được vinh cửu trong trường ngôn-luận nước nhà.

SỮA TƯƠI
« LE GOSSE »
Nguyên chất. Thơm ngon, nhiều bổ
thơm ngon dễ tiêu

Mỗi hộp 175 grammes 0 $ 15
« 405 « 0 24

FRÉXOR
8 Rue Mac-Mahon ☎ Téléphone 289 — Saigon

Lục-Hòa-Đường dược phòng
66 nhà 66 đường Lareynière Cholon
Nên dùng thuốc Ô KÊ BẠCH PHỤNG HOÀN

Trị các chứng bịnh đàn bà con gái đường kinh bất thông Hoặc trời buồn sụt sanh ra huyết bạch, Sanh nhiều chứng bịnh, kể không xiết.
Quí bà quí cô thường dùng thuốc nầy thì thấy hiệu - nghiệm như thần không dấu sánh kịp
Và có sẵn chế đủ các thứ thuốc dược phẩm cao đơn hoàn tán

THƠ TÍN
Độc-giả nên coi cho biết sự thiệt với sự gì.

Le 26-10-33

Tôi nhớ xem báo thấy các quan đến lễ bái thức như : ông Đỗ văn Toàn thư ký phòng thí Vinh-Long Sonn-phú, ông Nguyễn bá-Thế đốc học Trường Lai-Vung và ông Nguyễn ngọc-Hiến điền chủ cựu hội đồng Cantanh Saïec, quan thiếu thanh bạch đến viếng Ông Tiên hết sức hay đến ta con gái ta huyết trắng, ăn ít khó nhiều khi ít, bàm đau, mỏng vật, trông đau có giấy có nhiều lần mà thế mấy đường cũng hết bình ngoài ba trên đây nhờ dùng thuốc mà mạnh bình, mau huyết trở nên tốt.

Thật y như lời quảng cáo vợ tôi dùng mấy gói bình tỉ phần bốt 7 8 vỉ mấy đưa nhỏ tôi thường hay đau lắm, nước da vàng, con mắt trầm lơ ngủ rin mê hồi trăng mười có bàn trai nóng ngày đêm cũng nhờ dùng 3 gói thuốc Thối nhiệt tán hiệu Ông Tiên của ông nay ban trái trở ra hết. Xin ông gửi C. Rt cho tôi 10 gói nữa với 5 gói thuốc Bạch đái cho vợ tôi dùng dức bình. Cám ơn.

NGUYỄN VĂN-TÂN
electricien C. des Eaux P. Penh

Bao nhiêu đây độc-giả cũng thấy rõ thuốc nầy hay đó thế nào. Có bán lẻ các ga xe điện Văn-Vi, Văn Minh, Nguyễn ngọc-Thái, Bạch gia, Nguyễn bá-Năng Bacheu, Bảy Cần chợ Kỳ-Hòa, Tân-an, và khắp cả Đông Pháp.

Trữ bán thật nhiều tại
Mme NGUYỄN-THỊ KỈNH
30 A. Garros - SAIGON

NOTA : *Hỏi thăm điều chỉ do nơi nhà thuốc Ông Tiên Phunhuận, Saigon.*

TIỂU-THUYẾT

TỘI VỀ AI?

Tác-giả: PHÙ-ĐỨC

Đội Chiêu nói đến đây liền đứng dậy ra về. Bà hai Lộ đóng cửa vừa rồi thì Bích-Hoa chạy ra một cô vẻ sự hãi nói rằng : « Má ơi ! Con nàm trong buồng nghe má nói chuyện với thầy đội ấy không sót một lời. Con sợ hãi quá.

—Con ăn lòng, không có sự gì đáng sợ. Mình là người ngay, người lương thiện có lẽ nào trời đất cho mình phải bị tai bay họa gởi sao. Ở... hay là con muốn lấy ông cố ấy.

—Thưa má không, con lấy làm hạnh phúc nghe mấy lời má nói với thầy đội. Con thà chịu cảnh nghèo khổ mà con không lìa má.

—Ừ... Má lấy làm vui được con ở với má. Con thêu mất giây một ngày cũng có tệ được một đồng bạc đủ cho hai mẹ con no ấm.

—Thưa má, thầy đội ấy có lời hàm dọa má.

—Phải, nhưng mà con chớ có lo sợ.

—Má ơi, má và con hãy mau mau dọn phố ở nơi khác mà trốn tốt hơn.

—Không cần, con chớ có sợ, tôi gì mà phải trốn đi đâu. Mà không sợ chút nào cả.

Hôm nay là chiều mùng ba, Thiết Thạch ở nhà buồn bực liền thay một bộ đồ hàng cẩm châu mới may tính đi dạo chơi một mình Duyên gì xuôi khiến. Thiết-Thạch đi dạo theo đường mé sông đến ngang đây phố Bích-Hoa ở vừa khi nàng đang ngồi trước nhà hứng gió chiều vì hôm nay trời nóng nực ở trong nhà chịu không nổi, Thiết Thạch thấy Bích-Hoa mặc một cái áo hàng trắng, một cái quần lãnh đen, nhan sắc của Bích-Hoa làm cho chàng thấy không khỏi kiên thêm. Còn Bích-Hoa thấy Thiết Thạch vùng e lệ cúi đầu ngó xuống đất. Thiết-Thạch đi ngang qua khỏi cản phố của Bích-Hoa rồi thì day đầu ngó lại thì thấy Bích-Hoa cũng ngó theo chàng. Thiết-Thạch lấy làm thẹn lắm, song thẹn mà vui mừng không xiết nói thầm rằng: « Cái nàng lích sự ấy để ý đến ta rồi ». Bước chơn đi vài thước nữa. Thiết-Thạch day đầu ngó lại thì cũng thấy Bích Hoa ngó chàng, mà lần nầy Bích-Hoa nửa cười rất có duyên rồi đứng dậy xách ghế đi vào nhà.

Thiết-Thạch cười và nói thầm rằng : « Nàng nầy biết ả hữu tình nàng rồi nên nàng mới có mà đi vào nhà rồi đó. » Thiết-Thạch lưng bước suy nghĩ mốt hồi rồi xã lưng đi trở lại. Khi đi ngang qua

Cản phố, Thiết « Thạch thấy Bích-Hoa ngồi thêu khăn không ngó ra ngoài. Thiết-Thạch đi qua khỏi rồi đi trở lại. Lần nầy Bích Hoa vừa ngó ra thì gặp Thiết-Thạch ngó vào rồi cũng bước chơn đi luôn. Đi lại chừng hai chục bước, Thiết « Thạch đứng bước day lại ngó nữa, thì thấy Bích-Hoa bước ra ngó chăng rồi quay quả xây lưng trở về kiệt, người ta thầm thương trộm nhớ. Thiết-Thạch vui mừng hơn nữa nói thầm rằng : « Nàng nầy hữu tình ta rồi. Cha chả, cái nàng lích sự làm sao ? Ước chi ta được gần nàng. Uả mà ta biết làm sao ? Uả mà sao trong ngực ta hồi hợp Tệ quá ! Thiết Thạch lệ quá. Ta sợ một đứa con gái. Lạ nầy, trong vòng sanh tử chốn gươm đao ta không sợ mà sợ một đứa con gái. Ta biết làm sao được nói chuyện với nàng Ấy ?

Thôi ta đi về ta không còn dám đi trở lại nữa. Ta sợ thẹn đỏ mặt. » Nói dứt lời Thiết-Thạch liền bước chơn đi luôn.

Bích-Hoa cũng vui nàng là dường nào, mừng vì thấy Thiết-Thạch đã gặp nàng rồi, mà Thiết-Thạch đã tỏ ra chàng hữu tình nữa.

Bích - Hoa nói thầm rằng : « Chàng nầy hữu tình ta cũng như ta hữu tình chàng mà biết chàng có duyên nợ với ta chăng Chàng là một người anh hùng hào kiệt, người ta thầm thương trộm nhớ. Thiết-Thạch vui mừng hơn nữa nói thầm rằng : « Nàng nầy hữu tình ta rồi. Cha chả, cái nàng lích sự làm sao ? Ước chi ta được gần nàng. Uả mà ta biết làm sao ? Uả mà sao trong ngực ta hồi hợp Tệ quá ! Thiết Thạch lệ quá. Ta sợ một đứa con gái. Lạ nầy, trong vòng sanh tử chốn gươm đao ta không sợ mà sợ một đứa con gái

KÍNH CÙNG PHỤ-HUYNH HỌC-SANH TRƯỜNG

« HUYNH - KHƯƠNG - NINH »

Bản trường HUỲNH KHƯƠNG-NINH Saigon kính lời xin qui ông qui bà an tâm cứ gởi các trẻ em lên trường học như thường.

Ngày lựu trường đã định là 1er Mars 1934, nhằm ngày 16 tháng giêng Annam ; ngày ấy học ngay.

Trường HUỲNH KHƯƠNG NINH vẫn phát đạt luôn và cũng hết lòng lo giữ bản phận chăm nom việc học của trẻ em như xưa.

Xin qui ông, qui bà đừng ngờ-vực điều chi trái ngại hết. Trường có dạy từ lớp Enfantin đến 4e année.

Có giáo sư thiên-nghệ dạy giỏi **học sanh mau tấn phát. Mấy khoa thi đều được kết quả rất tốt đẹp, qui vị ở gần xa đều công nhận.**

Kỳ lựu trường nầy có sự bớt tiền học, xin hãi điều lý.

NAY KÍNH

HUYNH-KHƯƠNG-NINH

50 Rue d'Ariès Saigon (Dakao)

Làm khéo, kỹ công

NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA

NĂM NAY RẺ HƠN

MỌI NĂM PHÂN NỬA

La Tortue

Phan-thúc-Trác

68 Sabourain — Saigon

Téléphone : 925

TRÀNG BÔNG TÂNG

Nữ Công Học Đường

DẠY PHÁP VĂN VÀ THÊU THÙA

227-229-231 Bd Galliéni SAIGON

(près de la gare Lucu ia)

Trường lãnh làm và dạy thêu máy tây, máy lăn, thêu Bắc thêu ruban, thêu laune áp bông nhung, dệt vớ máy dạy tôi áo dài, may đồ đầm, dạy làm bánh mức cùng nấu ăn theo cách Tây Tàu và Ta.

Học mỗi khoa trong ba tháng thành nghề trường có cho bằng cấp. Chưng đã muốn ra giúp việc cho trường sẽ cho ăn trong. Còn muốn học thêm cho thì gọi thì trường dạy giảm không vinh tiền.

Trường có rước ông Triện-Trường dạy làm bánh tây, cô Tây-Tâm dạy thêu máy cô Chung-Bạch Mai dạy đủ thứ mức. Đội đường làm bánh trường chịu. Học-phí nhẹ, ở ngoài mỗi tháng 5$00.

Khai trường nhằm bữa 20 Février 1934 (mùng 7 Annam.).

Thơ từ gởi cho cô Thanh-Vân, *chủ nhơn Nữ - công Học - đường Saigon.*

THƯƠNG MÃI

HỌC-ĐƯỜNG

ECOLE COMMERCIALE

79-81-83, Rue Huỳnh-quan-Tiên

SAIGON

(Face Gare d'Arves).

Trường chuyên dạy nam nữ học sanh về khoa Dactylographie-Comptabilité-Stenographie - Anglais-Français-Cantonnais.

Học trong ba tháng thành tài trường có thi cho bằng-cấp, rất rót trường cho học lại khỏi phải trả thêm tiền. Thi đậu trường sẵn lòng kiếm giùm sở mần rất sốt-sắng và lãnh bằng-cấp khỏi tốn tiền. Muốn xin ra Phòng Thương - Mãi (Chambre de Commerce) thì. Trường cũng sẵn lòng xin giùm cho thi vào ngạch nhà nước.

Học-phí mỗi tháng 5$00. Ở trong 15$00.

Khai trường nhằm bữa 20 Février 1934 (mùng bảy Annam).

Thơ từ gởi cho Directeur de l'Ecole Commerciale, Rue Huỳnh-quang-Tiên, Saigon.

Trường cũng có lãnh nuôi cơm tháng cho qui Thầy đi giúp việc các hãng và học trò mỗi tháng 10$00 có giặt ủi.

TIN VỀ

PHỤ-NỮ TÂN-VĂN

Tờ Phụ-nữ Tân-văn nhựn dịp nghỉ Tết đã sắp đặt chỉnh đốn rất hoàn toàn, đến ngày 15 Mars thì xuất bản

Muốn thêm số độc-giả cho thiệt nhiều hơn nữa, tư đây giá bán lẻ *Phụ nữ Tân-văn* đã định lại mỗi số chỉ có 0$10

Bà vẻ thêm nhiều mà văn có tiếng việt.

Có thêm nhiều quyển mới

Có ông Lemur tốt nghiệp trường tuyệt-thuật Hanoi về giúp chi người trên nhiều bức vẽ cuối tối ngày Qui độc-giả nhớ đọc xem :

PHỤ NỮ TÂN-VĂN

và nhớ ghi mới

MỖI SỐ 0$10

Phụ-nử Việt nam chú ý

Thân chí em huyết kia lâm chứ
Nếu huyết mà không đổi lại suy.
Đường kinh trễ sụt hậu đi
Lại thêm bạch-đái hiểm nguy mười phần.
Sanh bình hoạn bần thân đủ hết.
Cả châu thân mỏi mệt rụng rời.
Ngâm ngâm đau bụng no hơi.
Ho hen số mũi chiều mơi đau đầu
Khi nóng lạnh long đầu chóng mặt.
Lại sanh nhiều chứng ngất chẳng an
Ngày thêm gầy ốm khô khan.
Tìm thân tiều tụy tuyệt đàng sẩn sanh.
Hãi Đức-Trọng mua Điều-kinh-Tán
Thuốc gia-truyền để nhân Ngôi-sao
Giúp đời giá rẻ làm sao
Lại hay không có thuốc nào bì đâu
Uống vài bữa huyết mau sanh lại
Đường kinh đều bạch-đái dứt ngang
Lần lần mạnh khoẻ bình an
Sanh con lớn nhỏ mới đàng về sau

MỖI GÓI 0$35

Nhà thuốc ĐỨC - TRỌNG AN-NAM số 853 đường Cây-Mai (gần đầu Cây Mai Cholon.

Đã bán tại Nguyễn - thị - Kính Saigon Huỳnh-Trị số 15 Ohier Phom Penh Nguyễn - Trọng Cẩn thơ ; Nguyễn thành - Liên Vĩnh - long ; Minh-Nguyệt Phan - thiết Nhà in Lý-công Quán Soctrang, Maison Bước-Tân, bán đồ nội-hóa Bạc liêu

Hội Vạn-quốc tiết kiệm

Hội lấy Tu-Bản dưới quyền kiểm soát của Quan Toàn-quyền Đông-Pháp

VỐN CỦA HỘI

Ba triệu, tức rồi : 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

Số bạc để bảo kiết về Tiết-Kiệm của người mua vé đến ngày 31 Janvier 1934

1.146.700$00

HANOI — SAIGON

53, rue F. Garnier — 26, rue Chaigneau

HAIPHONG

94, Rue Galliéni

CHỦ TỌA : Ông Hoàng-Văn Hội trưởng Phòng Thương Mãi Trung-hoà Thuộc viên bản trị sự Cổ-Vấn.

DỰ KIẾN : Ông Merle và ông Hoàng-huy-Lô đều là người chủ vé và có quan Thanh tra cầu chánh phủ đương quyền kiểm soát các lợi Tư bản Nam-kỳ và Kiểm biện hàng kiến.

Kết quả cuộc xổ số hồi vốn 28 FÉVRIER 1934

CHỦ TỌA Ông Hoàng-Văn Hội trưởng Phòng Thương mãi Trung-hoà Thuộc viên bản trị sự Cổ Vấn.

DỰ KIẾN : Ông Merle và ông Hoàng-huy-Lô và có Quan Thanh tra cầu quyền kiểm soát các Hội Tư-Bản Nam-kỳ và Kiểm chứng kiến.

Số số lần thứ bảy mươi bảy để hồi vốn các vé tiết kiệm thuộc về cách thức số 3

HẠNG BỘ SỐ

278

đang trúng ra

Trong hạng-bộ nầy có 8 vé nạp tiền đúng theo thường lệ là :

2961 5871 10035 14714 248 6102 8668 và 12899.

Tiếm vé nầy đăng hồi số vốn mức dịch của người chủ vé định mua

1°— Vé số 2961 của bà Nguyễn-thị-Yên *Thương gia tại Thiên Đức Phan-Thiết đăng lãnh* 500$

2°— Vé số 5871 của ông Tăng-huân-Thông *ở tại Siemreap đăng lãnh* 500$

3°— Vé số 10035 của ông Nguyễn van Ngan *Thầy Dòa đường tại Hằng Hóaháoa Industrielle et Forestie tại Bienhoa đăng lãnh* 500$

4°— Vé số 14714 của ông Vũ đình Chí *ở số 44 đường Nadi Carnot tại Haiphong đăng lãnh* 500$

5 — Vé số 248 của ông V.-Quynh *tại Sở Tài chánh Hà - nội đăng lãnh* 250$

6°— Vé số 6102 của ông Lê-van-Meo *tại Hãng Industrielle Films et Cinémas Saigon đăng lãnh.* 250$

7°— Vé số 8668 của ông Nguyễn-van Dao *Quản Trưởng quản thủ tại tại Phutho đăng lãnh* 250$

8°— Vé số 12899 của ông Nguyễn van Co *Giáo viên tại An-Binh Cao-Lãnh đăng lãnh* 250$

Xổ số lần thứ bốn mươi bốn để hồi vốn các vé tiết-kiệm thuộc về cách thức số 3

HẠNG BỘ SỐ

861

đang trúng ra

Trong hạng-bộ nầy có 2 vé là số 1868 và 866.

Vé số 1868 *chẳng có đăng lên thường đúng thường lệ.*

Vé số 866 *đương hồi số vốn mức dịch của người chủ vé định mua lập tức.*

Vé nầy của ông Phạm kim-Khanh ở số 10 đường J. Morel tại Nam-Dinh đăng lãnh 500$

Chia phần lời cho các vé tiết-kiệm thuộc về cách thức số 3

Số tiền lời chia kỳ nầy là 5055$00

Vé đang trúng ra là vé 1 phần tư cho nên 4 vé 4 phần tư kể ra sau đây đăng chia đồng phần số tiền lời phát ra tháng nầy.

1°— Vé số 394 của ông Phan-van Dai *đi Dien-Thinh Thương-gia tại Ha-tinh đăng lãnh 1 phần tư số tiền là* 126$50

2°— Vé số 386 của ông Dinh-van Văn *Giáo viên tại Xalang - Ha-nội đăng lãnh 1 phần tư số tiền là* 126$50

3°— Vé số 4[illegible] của bà Nguyễn-thị-Hanh *ở tại nhà ông Nguyễn-van-Thuân số 10 Tuyên-điện tại Paducan Phan Rang Annam đăng lãnh 1 phần tư số tiền lời là* 126$50

4°— Vé số 472 của ông Antoine Ennne số 58 *đường Hausse-ran tại Saigon đăng lãnh 1 phần tư số tiền lời* 126$50

Kỳ xổ số [illegible] vé Tiết-kiệm kể tên nhằm ngày *Thứ tư 28 Mars 1934 đương bên giờ trước chiều* [illegible] chẳng của hội bên [illegible] Đông Dương đường Chaigneau số 26 — SAIGON.

XIN LƯU Ý : Cần dùng nhiều người có đồ tư cách làm Đại-lý cho Bổn hội.

Muốn bán

Muốn bán 10.000 thước đặt (mètre cube) cây móp để làm nền, giá bán thật rẻ. Ai muốn mua xin đến báo quán Đ. N. N. mà thương lượng.

Lời rao cầu hôn

Một người Pháp ở luôn tại Nam-Kỳ (Saigon) có sẵn lòng muốn cầu hôn với một người đàn bà goá hồn-xẻ có chút đỉnh vốn liếng, không con cái, hay một thiếu nữ, để làm vợ chánh thức. Không tiền-tế đừng nên hỏi.

Thơ trả lời gởi cho báo-quán, người bao nhớ đề chữ « MARIA »

Xin độc-giả ở Bêntre lưu-ý

Bắt đầu từ bữa nay bổn báo phái viên là M. Hồng-Kiều, đã thâu tiền báo và cổ-động cho *Đuốc-nhà Nam* ở Bêntre. Vậy xin cô lớn cho độc-giả biết vì mong qui ngài vui lòng tiếp M. Hồng-Kiều bổn báo rất thâm cảm.

Đuốc-nhà-Nam

Muốn vào trường tây

Trường Guillerault chọn học sanh vào trường tây. Tại trường chẳng hề nghe một tạo nổi tiếng Annam dạy từ lớp nhỏ (maternelle) tới lớp nhứt (cours supérieur) ;

Giá tiền trường học ngoài ;

Cours Enfantin	
Préparatoire	5$00
Cours Elémentaire	
và Moyen	8$00
Cours supérieur	10$00

Anh ne Lê-cang Bâm

35 rue Fr. Guillerault Saigon.

HÃY ĐỌN MUA XEM

VIỆT-NAM NIÊN-LỊCH

Lịch xây như lịch Almanach « Vermot » và « Hachette » của Tây mà lại có lịch Tàu, ngày Tây, ngày Annam và những ngày cũ kiêng ; có lịch-sử Annam và cách dạy ở đời văn vắn..

Một cuốn giấy 400 trương bán có 0$,40.

Thật rẻ !! Thật rẻ !!

Rẻ mà lại hay thì qui quá chừng !

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Nghỉ mát Dalat

Năm nay ai nghỉ mát Dalat cũng kiếm nhà ngủ Võ-văn-Dung mà ở, và nhà ngủ mới lập ra, theo dáng kiểu âu-tây, rất sạch sẽ mà lại rẻ tiền. Nhứt là vệ sự ăn uống lại dễ dàng lắm. Có giá đặt biệt cho học-sanh.

HOTEL DU MARCHÉ DE DALAT

Võ-văn-Dung Propriétaire ☎ Tél. 28

Muốn hỏi giá rẻ rộng, xin lo nơi M. Nguyễn văn-Nhạc 68 Rue PELLERIN — SAIGON ☎ Tél. 1093

Thái-Bình Học-Hiệu

10 bis et 12, Rue de Verdun — SAIGON

TỰU TRƯỜNG. Ngày *21 Février 1934* nhằm ngày mùng *8 tháng giêng Annam*

Ban đêm, từ 7 giờ tới 9 giờ, có lãnh dạy học trò gái và trai, hết hạn học trường nào dạy ba khoa chánh là *lecture, composition* và *calcul*, đặng kỳ thi Tiểu-học và *Sơ-học* tháng Janvier đi thì cho chánh đặn Thầy hạ ban đêm, về Tiểu-học, một tháng 2$00, về học 3$00.

Xin kẻ tộ điều-lệ bổn-trường, có đặ[illegible] cần học từ lớp Ấu-học (Cours enfantin tới lớp nhứt (Cours supérieur) và giá tiền ăn cơm và ngài buổi trưa (ở trường (về mấy trò nhà ở xa.)

Le Directeur de l'école

HUỲNH-CÔNG PHÁT

CÙNG CÁC NGÀI CÓ XE CITROËN!!!

Chúng tôi đương kiếm mua ít cái xe cũ C4 và C6 đủ mọi kiểu.

Mời các ngài đến hỏi chúng tôi, chúng tôi sẽ mua lại cái xe cũ của các ngài theo một giá rất lợi cho các ngài, và sẽ bán cho các ngài một cái xe CITROËN mới 8 10 hay 15 kiểu 1934.

ETABLISSEMENTS BAINIER D'INDOCHINE

AUTO-HALL

HANOI-SAIGON-PNOM PENH

TIỂU-THUYẾT CỦA ĐUỐC-NHÀ-NAM — N° 57

XVI

Con là con một của mẹ con, vậy thì có một mình con được thừa hưởng của cải của mẹ con mà thôi, mẹ con giàu, con nhờ, nghèo, con chịu. Vậy thì con có quyền quyết định thay ý con. Con kỳ tân tuyệt đi. Phần cha, cha muốn tế lòng mang-ơn tiền thông-Phong, và muốn tên thành gia-nghiệp cho con, nên cha cũng kỳ tên với . Mà rồi con có chấp thấy không thấy mình nghèo nên thấy chê hèn, con "

—Thưa, người như thầy, mình chẳng cần phải hỏi đi, hỏi lại mới biết được bụng thầy. Tại cha không quan-sát chớ . . .

Có nói vậy rồi nính luôn, đường ngồi xuống nói :

—Ở hồi hôm không có đi chơi. rưng nước mắt chầm rầi, cầm viết ký tên.

Không hiểu có nghĩ sao, mà chiều lại Đốc-phủ Đét trở lại có để cho cha ra nói chuyện riêng bạc với quan quận, có cứ nằm im-lìm trong buồng, không lên tiếng và không dám thở mạnh.

XVII

Một buổi sớm mai, Đăng-Phong đi làm việc sớm hơn hết. Thầy vô tới Tòa, thấy quản Sô với đội Tài còn đương mở cửa sổ, cầm chổi lông đẹp bụi trên mấy cái bàn viết, kéo ghế, sắm bàn rằn-rằn Quản Sô vừa thấy Đăng-Phong thì ngó thầy, cười và hỏi :

—Hồi hôm thầy ngủ sớm thay sao, mà bữa nay đi sớm dữ vậy, thầy hả ?

Đăng Phong cũng cười-cười lắt nón để trên bàn mình, kéo ghế ngồi xuống nói :

—Có gì lạ, ông quản ?

Sao không, thầy ! Có chuyện lạ, và chuyện la nầy truyền ra rồi thì có người vui vẻ buồn. Có Lục-sự mới đó thầy.

—Chuyện gì ông cũng hay trước thiên hạ hết. Giỏi chớ ! Có giấy xuống rồi phải ?

—Chắc chắn rồi ! Tuy thầy đi sớm mà có người còn đi sớm hơn thầy nữa.

—Ai ?

—Ông Paul chớ ai. Ông vô hồi bảy giờ, coi hồ ông vui tươi ông vô nhà đi thẳng vô phòng ông Tân, hai người nói chuyện nhau mấy giờ ở trong.

Đăng-Phong chưng hửng nói :

—Ủa, vậy thì ông Paul được làm Lục-sự hay sao ? . . Có lẽ nào mà ! Ông Lê mà.

—Ờ, thì vậy mới có chuyện mà nói chớ. Thường thường không chuyện gì vậy mới xảy ra, thì thôi. Tôi giờ, mới đi thấy chuyện trở trêu thường biết bao nhiêu mà kể, nên tôi không lấy gì làm lạ hết.

Quản Sô nói vậy rồi liệt đội Tài đang đăng quét sạch đầu kia đoạn xách chổi lông, mua lại gần Đăng-Phong đứng dạo ne nói :

— Mình nói lớn đây với nhau mà nghe. Theo ý tôi thì ông Lê là người lên làm «sếp» mình xứng đáng hơn, sang tánh ổng đứng có chỗ hỷ quá, tôi e ổng không có phước . Ông giống như lửa rơm vậy, cháy hừng lên dễ tắm rồi tắc liền. Còn ông Paul như đóm lửa than, nằm vùi dưới tro, tuy không thấy mà không dai và bền tắc. Để một lát đây thì biết, coi có phải quản Sô nói nói có ý hay không.

Đăng-Phong không muốn nghe quản Sô nói nữa. Thầy đi ra đi ngồi coi ông thừa biện Lữ và Tên chưa. Té ra ông ta vừa bước vô, thì đội Tài nói quan Chánh Tòa cho mời ông ta vô phòng ngài.

Ông ta vừa bước vô của phòng quan chánh Tòa thì gặp ông Paul đi trong phòng bước ra. Hai người bắt tay chào nhau rồi ông Lê vô.

Chúng tôi xin miễn chép lời câu chuyện giữa quan chánh Tòa và ông thừa biện ; chỉ nhắc lại khi ông ta trong phòng của quan Tòa bước ra sắc mặt hớn hở, và hay kêu Paul đã được cấp bằng quyền Lục-sự, còn ông ta lại được lãnh đồi đi Bạchgiá.

Trong nháy mắt, những tin ấy ai ai cũng hay. Mấy thầy thông tư lại từ-thôm bàn bàn, luận luận lắm cũ tòa xao xác vui hoàn vô mai đó, không ai làm việc ít.

Nhơn tình thiệt lẻ-lạ. Mới trước lẽ trước ai cũng trông ông thừa biện Lữ được làm đầu phòng Lục-sự thì mọi người đều đồng hiệp hoan làm hết. Chẳng dè Lê «mới cấp» kêu Paul đến thì

SA VON Việt-Nam tốt nhất

HÃY GIẢI NHIỆT CHO CÁC TRẺ EM...

THỐI-NHIỆT ĐƠN

uống vào liền thấy khỏi ngay,
trước sau không đầy 15 phút...

nài cho phải
nhãn hiệu « CON NAI »

NHÀ THUỐC
THIÊN HOA ĐƯỜNG
CHOLON

Không thứ nào so sánh đặng

"MÉKONG"

COTAB

DISTRIBUTEUR

Tại vô-đài C. I. A. tối thứ bảy nầy

Có những trận kịch-liệt : Qui, Von, Vân-công-Tâm, Thái-Sơn, Bảo, Khai.

Nhớ có xỏ số xe máy.

Đính chánh

Số hôm qua nhơn nói về đêm hát của hảo « giới 18 - chức, fa công có để lộ rằng nhà băng Đông-dương có cho 40 đồng bạc. Như vậy là không đúng, chỉ có mua đùm 4, 5 chỗ ngồi thôi.

Tuy vậy ban tổ-chức cũng có ơn cảm ơn.

Hài Đường

... Là thứ dầu xức tóc của người Việt-Nam chế tạo, tốt hơn dầu của ngoại-quốc nhiều lắm, nên chi mới ra đời mà đã được đồng-bào Trung Nam Bắc hoan nghinh. Có bán ở các nhà buôn khắp Nam Kỳ.

RẤT HIỂM NGHÈO

Bịnh cũng như trăm ngàn việc khác, theo thời gian mà biến đổi. Bịnh Bạch-đái-ha chịu ảnh hưởng của thời gian mà thành chứng bịnh Tử-cung phát sanh rất ghê gớm, đã chẳng biết bao nhiêu người đã thiệt mạng vì uống thuốc không nhằm, người bị mỗi mới hết, người bị dây dưa lâu ngày, càng ngày càng ốm mòn mỏi sức lực mà chết. Rất khổ thay !

Người bị kinh nguyệt không đều tử-cung hư hàng hư thiệt.

Người bị hơi máu xấu nhiễm vào tử-cung.

Người bị khi sanh đẻ trắc trở, nào động tử cung hoặc sa hoặc có vết thương.

Người bị gốc bịnh phong tình của đàn ông truyền nhiễm mà sinh ra.

Đau trong dạ dưới, đau rạng hai bên hông, đau thắt ngang lưng, huyết bạch ra đầm đề, hoặc vàng hoặc đục, lộn mủ lộn máu, đường tiểu không thông dương đại nết bón,

HÃY DÙNG THUỐC

BÁ ĐÁ SƠN QUÂN TÁN

Là thuốc do sự tự học khảo cứu thí nghiệm mà phát minh ra, chớ những sách xưa không có bộ nào thường thuật.

Thần hiệu vô cùng ! *Hiệu nghiệm vô cùng !*

Mỗi hộp giá 1$00, uống 5 ngày

Lưu ý. — Người có thay đau tử cung huyết bạch ra đầm đề, uống thuốc nầy sẽ dặng bằng an vô sự.

Lương-y bào chế VO-VAN-VAN
THUDAUMOT

Có bán tại Nguyễn-thị-Kinh, Huỳnh-Long Saigon xả các nhà đại-lý thuốc Annam khắp nơi.

Prime chụp hình hiệu

LUMIÈRE

là thứ film rất tốt, muốn chụp giờ khắc nào cũng được

LUMICHROME

Có thể in ra những bức hình phóng đại rất đẹp

Một chiếc tàu binh mới của Nhựt

Số thông tin Rengo có báo tin chánh-thức rằng nước Nhựt sẽ làm lễ hạ thủy một chiếc thiết-giáp hạm tên *Mogami* ngày 14 Mars 1934 tới đây. Chiếc tàu binh nầy khởi sự đóng hồi tháng mười năm 1931, đến nay mới rồi.

Bề dài đo được 190 thước rưỡi, rộng được 19 thước hai, trọng tải được 8.550 ngàn ki-lô và chạy sau mỗi giờ được 33 gút (noeuds)

Chiếc tàu nầy có bề dày 15 khẩu súng rộng cỡ 15 phân 5 7 cây rộng cỡ 12 phân, 8 cây để bắn máy bay, 7 cây súng cối xay và 12 cây để bắn ngư lôi.

Như gấm thêu hoa

Hai ông bạn đồng-nghiệp của tôi là ông Phan-ngọc-Đỉ và ông Ng.-tấn-Anh (thông phán tỷ Bưu-Điện) hồi hưu vừa được một năm. Nhà nước nghĩ công lao của hai ông, ân-tứ Huyệt-hàm kỷ nầy.

Nào báo B.N.N, đổi lời thành thật, kính mừng hai ông Huyện và chúc cho họn hưu trí chúng ta nhiều đều hạnh phước trong lúc vui thú điền viên cho đến ngày cỡi cóc !

Lê văn Cứ
Phả hàm

Cảm ơn Pháp-quốc

Hitler lên cầm quyền Đức-quốc tàn bạo xua đuổi dân Do-thái, họ phải trốn qua nước khác.

Số dân Do-thái trốn qua nương nhờ nước Pháp rất nhiều. Nghĩ sự ân nhờ ở đất hoài hoài không tiện, nên có đất Palestine là non sông tổ-phụ họ ngày xưa, nay họ muốn kéo nhau về ở đó sanh nhai trồng tỉa, nay mai để dựng Do-thái độc-lập quốc-gia.

Một bà đầm bị đón giựt tiền ở vườn ông thượng

Tối hôm qua 5 đường Tabert có người đàn bà Pháp vợ ông Reynaud, làm việc hãng buôn Denis Frères, bị một tên du đãng đón giựt « bốp » tiền ngang vườn ông Thượng.

Nguyên bà nầy đi thăm người em gái ở đường Tabard, khi trở về đi được một đỗi thì nơi góc mé chưa bên lề đường bà đi có một người rảy vọt ra chụp cái bốp đựng trên 300 bạc của bà đang cầm ở nơi tay. Bà giữ lại, tên kia đánh cho bà nhiều thoi nơi mặt khá đau, trông làm như vậy bà kia buông bốp đi. Bà Raynaud trí-hô lâu, người ở gần lối đó chạy đến tiếp cứu.

Coi mòi khó làm ăn, tên cướp ấu kia cầm dao chạy trước vô vườn ông Thượng trốn mất.

Lối đó đầu chừng 8 giờ tối, không có anh lính nào có mặt trong lúc người ta lộn-xộn vì việc nầy. Có lẽ biết thế nên tên cướp hồng tiền kia mới có gan dạ như vậy.

Ở Saigon nầy thiếu chi những khoản đường vắng vẻ như con đường Tabard nầy, trông nhà cầm quyền nên cho lính tuần mấy con đường nầy cho thường mới được

SAVON

Việt-Nam tốt nhứt

Cậu nhỏ 15 tuổi muốn hỏi tội cụ Thượng Frot

(Tiếp theo trương nhứt)

Muốn giết cụ thượng Frot chớ !

Hôm bữa một tây nầy, số Một thám có bắt một người học-sanh 15 tuổi bị tình nghi toan giết chết quan cựu Thượng-thơ nội « vụ là ông Frot.

Đem về hỏi hạch hỏi, thì trò nầy khai rằng sau khi cái lễ với nhiều người hạn học trò ta mới quyết định đi đến nhà ông Frot không phải có ý ám sát ông, mà chỉ muốn cho ông hay tỏ vì sao bữa 6 Février ông lại hạ lịnh cho lính bắn vào dân biểu-tình ở công - viên ông lại hạ lịnh (*place de la Concorde*). Nghe nói trong lưng của cậu bé nầy có cây dao gầm.

Thiệt bữa 6 Février, lúc đó ông Frot làm thượng thơ Nội-vụ chính ông vì sự trị an mà phát truyền lịnh cho lính bắn vào dân Paris biểu-tình, sát hại nhiều mạng. Dư luận bất bình ông lắm;

Toà kiểm duyệt bỏ

T. C. T. T. A.

Hội ngày thứ ba 27 Février 1934

Dự Hội :

Bàn trị sự Tổng-Cuộc : MM. Koà Châu, Rigaud, Phởng, Bút. Hội trưởng và phó-viên các hội Eectro, Dakao, Govap, Port de Commerce, Phunhuận, La Licorne, La Valance và bàn trị-sự hội 2e série.

Trận đấu ngày chúa nhựt 25 - 2 - 34

série — B

Saigonnais thắng Olympique 5 bàn đoạt giải vô-địch 2e série

■ ■ ■

Trận sẻ đấu tại sân Tổng-Cuộc đường Mayer

chúa nhựt 4 mars 1934

từ 3 giờ 30 tới 4 giờ 30

BÃO-KỲ đấu với DAKAO

Giám cuộc : M. Lê

.·.

từ 4 giờ 30 tới 5 giờ 30

série — A

PHÚ-NHUẬN đấu với ELECTRO

Giám cuộc : M. Bút

Anh chồng ghen lạ đời

Bên Huê-kỳ, ở xứ Brooklyn, tòa-án có xử một vụ kiện lạ đời lắm.

Anh chồng kia có vợ đi làm cho một hãng lớn nọ : chị vợ đi làm thì nào thôi và nhà không nói chuyện với chồng. Mà chị ấy lại nói những việc nầy việc nọ của hãng không mà thôi.

Anh chồng phát ghen, cho là mấy cha chủ hãng ấy nhào-dụ vợ mình, nên đem đơn kiện, đòi thiệt hại 200.000 đô-la.

Tòa hỏi anh ta trưng bằng có ra rồi sẽ xử.

Văn-tắt

Mùa lúa năm nay ở Châu-đốc và Long-xuyên thiết đã lắm.

Người ta cối lúa gặt và đập xong, thì thấy lép nhiều và hột đen, tính ra thiệt tới 60 phần trăm.

.·.

Đã vậy, trong lúc người ta đẹp lúa lúa còn bỏ người sắm, thì trời mưa lớn ta hết. Có chỗ lúa mọc mộng.

Vậy là mùa nầy, nông-gia miệt ấy, sẽ thấy khổ hơn. Vì với số lúa xấu còn lại, thấy bán dưới giá 0$34 một thùng 40 lít (giá hiện thời).

.·.

Báo *La Dépêche* nói rằng có một vị độc-giả viết thư tới nhà hồi giữa bằng xe điện như vầy :

« Mua giấy đi Phú-nhuận-Saigon, lên xe đi, tới Paul Blanchy tôn xét giấy thân giấy lại và bảo đi xuống, vì xe ấy không đi tới Saigon ».

.·.

Người ấy tức nhà báo La Dépêche hỏi : « Tại sao người xếp ga Phunhuận biết xe chạy tới đâu, mà lại bắt tôi trả tiền giấy đi tới Saigon, trong lúc xe chỉ đi tới Paul Blanchy ? »

Bữa báo *La Dépêche* trả lời thế nào vậy : « Người ta có thể trả tới rằng đường Paul Blanchy thuộc về Saigon. »

Tờ báo chữ tây kia, cơ quan của bọn tài-chủ Finely, sau khi kiểm chuyện cùng mấy việc quyên tiền gởi giúp ba vị đại-biểu ở Pháp, giờ lại kiếm chuyện rách bảo-giới quốc-âm .....

Báo ấy, chẳng tới xin anh em đừng nói tới tên nó, mà chỉ kêu là tạt chút O... thôi.

.·.

Toà kiểm duyệt bỏ

.·.

Á, ro ràng báo ấy muốn giống gì đây ? Nên biết vận mạng Đông-dương không phải một mình tờ báo *Tân*, ý có mấy tờ bọc sau lưng mà xếp đặt được. Phải có mấy vị chúa-tể ở trên kia.

Nay ông Robin đắc-cử, thì tất cả dân xứ nầy đều hy-vọng nơi nghị lắm mới được.

.·.

Ông Lê-quới-Vũ ở Thủ-thừa có hỏi về những số quốc-trái trúng trong mấy năm rồi, mà chưa lãnh.

Báo nầy đã đăng số ấy hai lần, vậy ông chịu khó soạn lại bảo cũ sẽ thấy.

.·.

Một cái re hoạt CITROEN cũ tốt thì mua ở nhà Đại-lý hiệu CITROEN, Hãng ETABLISSEMENTS BAINIER — AUTO-HALL có thể biểu cho các người một cái xe CITROEN cũ tốt được.

VIỄN ĐÔNG LẬP-BỒN

EXORCÁPI

Hội rất danh lập-bồn Langsa có vốn bốn triệu quan.
Một phần tư đã đóng rồi
Chịu quyền chánh chánh phủ Toàn quốc ấn Đông-pháp kiểm soát

Hội-quán tại Hànội đường Paul-Bert số 32

Giấy thép nói số 892

Phòng Quản-lý Saigon đường Boulevard Charner No 68

Giấy thép nói số 1099

Những số trúng kỳ thứ bảy ngày 27-2-34

Xổ tại Hanôi, có ông Long Administrateur của Hội, có mặt ông Vircondelet và ông Ng.-v.-Bang dự cuộc xổ số ấy, hai ông nầy có mua phiếu của Hội và có quan Thanh-tra coi về hội Lập-Bồn miền Bắc-kỳ và Trung-kỳ dự khán.

Xổ số thứ nhứt -- Hối vòn hội phần 5000$

Số 02021 { *Vé nầy của nội ông ở P. Penh, nhưng không đóng tiền tháng nên không được HƯỞNG.*

Xổ số thứ nhì — Hối nguyên vốn 1000 $

Số 0463	Số 0463 — Bà Trần thị Hiệp, buôn bán 8 đường Boiglaise số 101 tại Saigon Vé nầy đóng được 7 kỳ mỗi kỳ 8p. cộng 56 p. được lãnh liền	1000 $
Số 3463	Số 3463 — Ông Ng. văn Lâm, chauffeur ở đường Paul Blanchy số 254/12 tại Saigon Vé nầy đóng được 6 kỳ mỗi kỳ 5 p. cộng 30 p. được lãnh liền	1000
Số 6463	Số 6463 A — Ông Nguyễn văn Trương, ở đường bến Arroz số 122 tại Saigon Vé nầy đóng được 2 kỳ mỗi kỳ 2p.50 cộng 5 p. được	500
Số 6463	Số 6463 B — lãnh liền Ông Nguyễn duy Hoàn, thợ-rỉ số Tạo tác 6 đường Hàng Vôi tại Hanôi Vé nầy đóng được 2 kỳ mỗi kỳ 2 p. 50 cộng 5 p. được lãnh liền	500

Xổ số thứ ba — Đặng miễng góp

Số 1764	Số 1764 A — Bà Phạm thị Khang dite Phòng thích Mân ở tại Tourane Vé nầy đóng được 7 kỳ mỗi kỳ 2p.50 cộng 17 p. 50 đã lãnh 1 cái vé là 500 p. có lãnh giá bán là	257 $
	Số 1764 B — Không đóng tiền tháng nên không đặng trúng	
Số 4764	Số 4764 — Cô Jeanne Monguet, ở đường J. Dupleix số 13 tại Saigon Vé nầy đóng được 4 kỳ mỗi kỳ 5p. cộng 20 p. đã lãnh 1 cái vé là 1.000p. có lãnh giá bán là	508

Cuộc xổ số kỳ tới định nhằm ngày thứ sáu 30 mars 1934 lúc 8 giờ sớm mai tại phòng Quản-lý 68 Boulevard Charner Saigon

INSTITUTION NGUYỄN-TRỌNG-HY GIADINH

DẠY TỪ COURS ENFANTIN ĐẾN 4me ANNÉE

Kỳ thi 1933 : Diplôme đậu đặng 15 học sanh
B.D. và B.E.P.S. đậu đặng 10 học-sanh

Bổn-trường đã cấp lộ cái bourses d'internat từ tháng Octobre 1933.

Trẻ em nào muốn học thêm một năm lớp 4me Année chỉ trả 15,500 (interne) và 6$ (externe).

Ngày tựu trường : 1er Mars 1934 nhằm ngày 16 tháng giêng Annam

Imp. Thạnh Mậu 5-7 rue de Reims — Saigon

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm